

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 207. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Szombat, 1936. szeptember 12.

Árnyék Páris felett

Amidőn a cári uralmat elsöpörte a felbomlott frontokról visszaözlő, forradalmasított tömegek áradata, egy keszeg kis szentpétervári ügyvéd, bizonyos Kerenszkij kezébe összpontosította a sors vak akarata az államhatalmat. Kerenszkij szép szónoklatokat tartott a Nevszkij Prospekten a szociáldemokrácia jövőendő Oroszországnak rózsás boldogságáról és közben Lenin és Trockij megcsinálták a szovjeteket. Keveset szónokoltak, de annál többet cselekedtek. Kerenszkij március-holnapra bukott le a világtörténelem panoptikumának pódiumáról s vele az egész Szent Oroszország, mert azt hitte, hogy szép, tüzes, gyújtószavú szónoklatokkal meg lehet változtatni a tömegek dinamikáját, semlegesíteni lehet az ellentétes politikai és világszemléleti áramlatokat. Azt hitte, hogy a háta mögött az egész polgári Európával, játszva győzi le a bolsevista agitáció minden könyvszagu próbálkozását. Nem így történt. Lenin kilépett a svájci vagonból, melyben kellő pillanatban Oroszországba irányították és megnyerte a hatalomért folytatott sakkjátszmát, annak ellenére, hogy az ellenfél oldalán állott a „parasztok” milliónyi tábora.

Kerenszkij tragikus árnyéka borong ma Páris felett is. A francia főváros a hirhedt „vörös gyűrű” egyre fojtogatóbb ölelésében riadozik és kevés érdeklődéssel nézi, miként vitatkozik az egyre erőszakosabban és fenyegetőbben gyarapodó gyári küldöttségekkel egy ideges, ötven év körüli, cvikkeres, nagybajuszu „bourgeois”, a szocialista Léon Blum, a botcsinálta miniszterelnök. A polgári pártok taktikusai és teoretikusai, a múlt és a „jövő emberei”, mint Laval, Herriot, Sarraut örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy a francia belpolitikai élet ez őszülő bajuszu, vörös színekkel kacérkozó „enfant terrible”-jét egyszer smindenkorra lejárassák a kormányelnöki székben. Ugy gondolták, hogy ha Léon Blum, mint a kabinet feje, éppúgy nem tudja kielégíteni a munkásság igényeit, mint ahogyan közülük egyik sem tudta volna, — tönkreteszni többévtizedes ellenzéki varázsát a tömegek előtt s akkor, — akkor majd ők annál kényelmesebben, annál zavartalanabban vehetik vissza a hatalom gyeplőit a saját kezeikbe. A matematikai képlet jó volt, csak azt nem vették észre, hogy tulajdonképpen egyenletről van szó, két ismeretlennel. Nem tudták, hogy a Kerenszkijé ideje óta megerősödött szovjetek ugyanezkor két nagy táborra kívánják felosztani a polgári világot, a jobboldaliak és a baloldaliak táboraira, — és nem tudták, hogy ezzel az új erővel szemben mennivre bizonyulhat erősnek úgy a szociáldemokrácia, mint a nacionalizmus tábora? A francia választások a kommunista-párt előretörését hozták meg: ami pedig Franciaországban elmaradt ezt követően: a vörös forradalom helyett kitört a fehér Spanyolországban, hogy egyre izgatottabb ténvezőként hasson a blum-i demokráciától balfelé hajló francia munkástömegekre, amelyek Blumékat magukkal kívánják ragadni.

Ma már mindenki tudja, hogy az a „demokrácia”, mely a spanyol felkelők jobboldali forradalma ellen oly barbár vandalizmussal védekeznek, talán nincs oly messzi a Blum-kormány demokráciájától, mint a burgosi kormány fascizmusa. Nincs vaskosabb tévedése a

San-Sebastiant ostromolják a felkelők seregei

— Létrejött az összeköttetés a nacionalisták két hadserege között —
Diadalmasan nyomul előre Mola tábornok hadserege

Félhónapi fegyverszünetet kér a madridi vörös-kormány

ST. JEAN DE LOUISBÓL jelentik: Néhány nappal ezelőtt Brenting volt svéd miniszterelnök, aki Madridban tett látogatást, jelentette, hogy a nemzeti csapatok az a tervvel foglalkoznak, hogy mérgezőgázokat is használnak. Az angol kormány utasította madridi nagykövét, hogy ezzel a bejelentéssel kapcsolatban hívja össze St. Jean de Louis-ba a diplomáciai kar tagjait a teendő megbeszélése végett. Ezt az érte-

kezetet ma tartották meg, de eredmény nélkül. Az olasz nagykövét ugyanis kijelentette, hogy a madridi kormány nem támogatta a hadviselés emberségesebbé tétele érdekében történt kezdeményezést és ezért feleslegesnek látszik közbelépni a madridi kormány érdekében. Így tehát a diplomáciai kar úgy határozott, hogy semminemű lépést sem tesz a mérgezőgázok használatáról elterjedt hírekkel kapcsolatban.

Teljesen körülzárták Madridot

Madridból jelentik: Az estramadurái fronton tegnap kisebb harcok voltak. Telavera környékén előnyös hadálásokat foglaltak el a kormánycsapatok előőrsei és másfél kilométerrel előnyomultak. A felkelők repülőgépei megkísérelték, hogy a körülzárt Oviedoba élelmiszert és muníciót dobjanak le, de a kormány repülőgépei és tüzérése ezt megakadályozta. Cero Murianónál győzelmet arattak a kormánycsapatok és megölték 100 felkelő katonát.

A felkelők repülőgépei San-Sebastian környékén több fontos stratégiai pontot bombáztak. Mola tábornok személyesen vette át az itt operáló hadtest vezetését, hogy előkészítse a döntő rohamot. San-Sebastianban a rendet a baszk nacionalisták tartják fenn. A kikötőben rengeteg gyermek és asszony várja elszállítását.

A felkelők kormányához érkezett legutóbbi jelentés beszámol arról, hogy Ma'orca-szigeten partraszállott kormánycsapatokat teljesen megsemmisítették, illetve visszaverték őket. A hatezer főből álló csapatból kétezer katonát megölték, a többiek pedig Valenciába menekültek. A kormánycsapatok 12 ágyút, 4 mozsarat és kétezer fegyvert hagytak hátra.

A felkelők északi és déli hadseregei között La Parra-nál létrejött az összeköttetés, itt a nemzeti hadsereg lovassága megtámadta a San Pedroból előnyomuló kormánycsapatokat és szétverte őket. A felkelők hat páncéltűt és zsákmányoltak. Mola tábornok vezérkariával bevonult La Parrába. A foglyul ejtett miliciák kijelentették, hogy a kormánycsapatok körében nagy a fejetlenség.

Mola tábornok délelőtt felszólította San-Sebastian védőit, hogy adják át a várost. A kommunisták azonban a felszólításnak nem tettek eleget, mire a nemzeti csapatok délután repülőgépekkel és ágyúkkal megkezdték a fontosabb támpontok bombázását.

Oviedóban még mindig kemény küzdelem folyik és a vörös csapatok erős ostroma után, a nemzetiek kisebb teret nyertek. A bilbaói lakosság helyzete kétségbeesítő. A baszkok itt is elhatározták, hogy abba hagyják a város védelmét és átadják azt a nemzeti csapatoknak.

Madrid körül is súlyosodik a helyzet. A felkelők széles ívben 15 kilométernyi előrehaladást tettek és ezeken a helyeken a kormánycsapatok hátrább vonták állásaikat.

mai világpolitikai helyzetnek, mint az a beállítás, amely a demokrácia megtámadottságát siratja a spanyol nacionalista felkelés hullámgögyei és romvárosai között, hiszen tisztán látható, hogy a lenini tanok rombolják a spanyol templomokat, a stalini terror pusztítja azt a polgári Spanyolországot, melynek terrorlegényei érdekében teherautókon gyűjtik Páris utcáin a fegyver- és élelmiszer-adományokat. Még szerencse, hogy Blum kezében ott van az intakt francia hadsereg, az európai fegyveres erők egyik legkitűnőbb felszerelt hadereje: az, ami a petrográdi Kerenszkij kezéből hiányzott, amidőn belesodorták az orosz társadalommal együtt a vörös vértengerbe. Ez ad erőt neki, hogy a maga enerváltságában is kiutasíthassa egykori elvtársainak küldöttségeit a miniszterelnöki fogadószobából, amikor beavatkozásra és szélsőbaloldali állásfoglalásra erőszakolják: és ez ad reménységet Európa népei számára is, hogy Spanyolországon át nyugatról nem fenyegetheti ugyanaz a

veszély, amely ellen kelet felé kíván frontot építeni a pápa. Mentse Isten Európát, hogy csak negyedannyira is olyan súlyossá válhasson a helyzet Franciaországban, mint amennyire elvadult a Pyrenaeusokon túl: ennek olyan kihatásai lehetnének Európára, melynek jelentősége ezidő szerint föl sem mérhető. Annyi bizonyos, hogy amelyik pillanathban Blum Kerenszkij sorsára juthat, abban a pillanathban a szélsőjobboldali áramlatok karjaiba menekül a vörös gyűrűn kívülmaradó világ. Tény, hogy Kerenszkij árnya fenyegető valóság a nyugtalan Páris felett és tény az is, hogy a francia polgári pártok már felismerték, hogy hol hibáztak a francia belpolitikai helyzet egyenletének felállításánál s mindazzal, ami ezzel Európaszerte összefügg. A baj felismerésétől pedig csak néhány erélyes lépés van a segítségig, hogy a francia polgári pártok idején megépíthessék a maguk közös külső és belső védelmi frontját a kommunizmus rohamainak ostromló lökései ellen.

A déli harctereken a nemzetiek repülő élénk tevékenységet fejtettek ki. A „Michel Cervantes” cirkálót, amelyet a nemzeti repülők bombáztak és súlyosan megrongáltak, a kormány matrózai teljesen kiürítették. Valencia város felett is több repülő jelent meg és bombát vetett a pályaudvarra, valamint a kormánycsapatok kaszárnyáira.

A pampelónai nemzetiek lapja jelenti, hogy a madridi kormány közvetítők útján tárgyalást kezdett a nemzetiek főhadiszállásával. Arról van szó, hogy 15 napra fegyverszünetet létesítsenek.

A burgosi rádióadó állomás jelentése szerint Madridban merényletet követtek el Martinez Barrio volt miniszterelnök ellen, akinek a merénylő golyói csak a vállát sebesítették meg. A tettes elmenekült és még nem sikerült elfogni.

A gibraltári szorosban egy amerikai kereskedelmi gőzöst a madridi kormány egyik tengeralattjárója bombázott. Az Oklahoma nevű amerikai cirkáló a gőzös segítségére sietett.

A rendőrség letartóztatta Cenville ügyvédet, March ismert spanyol pénzügyes megbízottját, akinek a lakásán talált iratokból kitűnik, hogy March négy millió pezetával járult hozzá a felkelők megszervezéséhez.

Egy rejtélyes incidens.

Harminc, különböző nemzetiségű újságíró San-Sebastian város meglátogatására érkezett, azonban valamennyien keletlenül helyzetbe kerültek, amennyiben egy katonai osztag elfogta őket. A társaság egyik tagját, egy francia újságírót — aki a nemzeti hadseregről nem éppen hízelgően nyilatkozott — letartóztatták és csak később, a francia követ közbenjárására helyezték szabadlábra. A kínos incidens után a város kormányzója kihallgatáson fogadta az újságírókat, akiknek kijelentette, hogy ezentúl a legszigorúbban jár el azokkal szemben, akik az ő véleményével ellenkező nézetüknek adnak kifejezést.

A Daily Express az újságírók történetéről többek között a következőket írja: Husz francia újságíró engedélyt kapott Herbertte francia konzultól, hogy az Alcoyn-hajón San-Sebastianba utazzanak. Amidőn az újságírók a hajóról leszálltak, egy kommunista csoport megtámadta az egyik újságírót, aki több kommunistaellenes cikket írt lapjában. A kar társak úgy határoztak, hogy addig nem hagyják el San-Sebastian városát, amíg letartóztatott társukat szabadlábra nem helyezik. A csapat tagjai az interveniáló Herbertte konzult is durván inzultálták. A követ a csapatparancsnokhoz így szólt:

— Én Franciaországot képviselem! Ha en-

gem inzultálnak, parancsot adok a francia torpedórombolónak, hogy tüzeljen!

Az incidens után a francia torpedóromboló az időközben szabadlábra helyezett francia újságírókkal elhagyta San-Sebastian kikötőjét Saint Jean de Luz irányában.

A külügyminisztérium hivatalosan cáfolja Herbertte madridi francia nagykövet inzultálásának hírért. A külügyminisztérium kabinetfőnöke telefonon is beszélt Herbertte nagykövettel, aki hangoztatta, hogy a legjobb kapcsolatokat tartja fenn a san-sebastiani hatóságokkal. Orondo kommunista képviselő kü-

MA PREMIER!

Rasta Nigra, a Szudán szépségkirálynője, tizennégy szöke táncosillag Bécsből, szenzációs programmal a

Localul Chinezesc

barban, Bucureşti, Passage Comedia.

lőnben az „Alcoyn” gőzös elindulásánál nem is volt jelen. A nagykövet hangoztatta, hogy senki sem fenyegette, vagy senki sem bántalmazta őket.

Forradalmi tervek lappanganak a francia munkásmozgalmak mögött

Aggodalmaskodások az újabb német követelések miatt — Rövidesen összehívják az öthatalmi értekezletet

PÁRISBÓL jelentik: Északfranciaországban általános sztrájk kitörése fenyeget. A sztrájkoló munkások száma már 40 ezerre emelkedett. A volt francia igazságügyminiszter nyílt levelet intézett Leon Blum miniszterelnökhöz és figyelmeztetett arra, hogy a munkásszervezetek az állam biztonságát fenyegető forradalmi tervek megvalósítására törekednek. Ha ezekkel a jelenségekkel szemben elnézően foglal állást továbbra is a francia népfőnt kormány, akkor ez a francia köztársasági intézmények végóráját fogja jelenteni.

A külpolitika előterébe Hitler legutóbbi beszéde nyomán, váratlanul a gyarmati kérdés került. A párisi Temps bizonyosra veszi, hogy Németország már a küszöbön álló nemzetközi tanácskozások során bejelenti azt a követelést, hogy

a német gyarmatoknak legalább egy részét adják vissza.

A francia sajtó általában a nyugtalanságot azal igyekszik eloszlatni, hogy a német követelések első sorban Angliát érintik. Tagadhatatlan, hogy az angol közvélemény idegesen vette tudomásul Németország bejelentett gyarmati igényeit. Eden betegágyánál kapta a hírt, egész csütörtök délelőtt telefonált és megbeszélte a legközelebbi teendőket. Londoni politikai körök bizonyosra veszik, hogy a német gyarmati igények kérdése az októberi öthatalmi értekezlet egyik legfontosabb tárgya lesz. Angol részről már most kijelentik, hogy angol fennhatóság alatt álló gyarmati terület átengedéséről szó sem lehet. A konzervatív Morning Post szemrehányást tesz az angol kormánynak Hitler gyarmati bejelentésével kapcsolatban. Ha a kormány a folytonos habozás helyett köntörfalazás nélkül már régebben kijelentette volna, hogy szó sem lehet gyarma-

tok visszaadásáról, akkor — a lap szerint — nem került volna sor a nürnbergi kiáltványra.

A reggeli lapok az aggodalom hangján számolnak be a nürnbergi nemzeti-szociálista kongresszus lefolyásáról. A „Le Journal” így ír:

— Egy nagy nemzet, amely teljesen militarizálva van és a háború kultuszában nőtt fel s amelyet legyőztek, vereségének utolsó nyomait is el akarja tüntetni. Ez a kísérlete azonban európai veszedelmet jelent.

A „L'Oeuvre” vezércikke a következőket tartalmazza:

— Göbbels és Rosenberg útján támadta a német birodalom a moszkvai kormányt és azt hiszik, hogy a hasonló hangú válasz elhangzása esetén a diplomáciai viszony megszakítására kerülhet sor, a szovjet azonban bölcs hallgatással fog válaszolni és elejét veszi az esetleges konfliktusnak.

Az Oeuvre azt írja, hogy a gyarmatok visszaadására irányuló német követelések sok gondot okoznak az angol kormánynak. A kormány egyes tagjai tisztázni akarják, hogy mi az álláspontja Berlinnek a gyarmatok kérdésében. Egyes miniszterek arra gondoltak, hogy a leghelyesebb lenne, ha új kérdőívet küldene Berlinnek.

A gyerekek

Írta: THURY ZSUZSA

Sok mindenről beszélgetett a két öregasszony, elmúlt dolgokról, piaci árakról, meg az életéről ugy általában. Azután az egyik a gyerekeiről kezdett beszélni és fájdalmasan ráncolódtott az arca.

— Amikor az ember megöregszik, — mondta — olyan feleslegesnek érzi magát. A fiam megnőtt és a családjá egészen elvonja tőlem. Néha he tekig sem látom. Ha már nagyon vágyódom utána, felszólítom telefonon. Mit csináltak este? — kérdezem. Gondolom magamban, felmegyek hozzájuk, ülök egy órát a fiammal, azután hazamegyek. Többnyire azt válaszolja, hogy hivatalosak valahová, vagy, hogy ma korán lefeksznek, mert ő fáradt és kimerült. Másnap hallom, hogy nagy, meghívott társaság volt náluk, hajnalig bridzseltek. Én nem kellek ilyenkor. Csak amikor pénzre van szüksége, akkor jön hozzám. Anyám, kikapcsolják a villányt, kölcsönöz husz pengőt. Anyám, adjál elsejéig negyven pengőt. Elszedik a keserves kis nyugdíjamat és soha nem látom vissza a pénzemet.

A másik öregasszony érdeklődve hallgatta a panaszáradatot és részvét melengett a szemében. A másik egyre folyékonyabban és öregségét meg-hazudtoló szenvedéllyel folytatta:

— És milyen türelmetlenek, milyen gyengédte-
lenek! A lányom sokszor késő éjszakáig elmarad. Tudja, hogy amíg nem jön, be se ünyöm a szememet. Reggel nem merek megmozdulni, mert felriad álmából, rám támad és csendet parancsol.

Ha már nem bírom tovább az egyedüllétet, beme-
gyek hozzá a másik szobába. Érzem, hogy terhére
vagyok. Ha panaszkodom, hogy fáj valamim, tü-
relmetlenül félbeszakít, elhallgattat. A multkor azt
mondta, ha így nem felel meg nekem, költözzem
máshová.

Egy könnyet morzsol szét a szemében és úgy
mondta tovább, mintha jajszavakat küldene a má-
sik asszony felé.

— Ha sétálni hívom, nem ér rá. Néhány perc-
cel később utnak indul a barátjával. Még arra
sem tart érdemesnek, hogy védekezék, magyará-
zatát adja viselkedésének. Ugy élek mellette, mint
az idegen. Nemrégiben a képemet is levette a fal-
ról. Azt mondta, utálja a szobában a fényképeket.
Megkérdeztem, hogy mit kezdjek vele. Vidd a pad-
lárral — mondta idegesen. És hogy összefognak
ellenem a fiammal! Ugyan anya, mondják, te tul-
ságosan érzékeny vagy. Érzékeny vagyok, mert
szenvedek a szeretetlenségük miatt, kinlódom ér-
tük, félttem őket... Az utolsó kutyának is több
gyengédségben van része, mint nekem. Kigunyolják
az emlékeimet, a fiatalságomat, az egész elmúlt
életemet.

Sirt az öregasszony és a másik szánakozva
mondta:

— Bizony nehéz sors. Amikor ilyen komisz és
hálátlan gyerekekről hallok, nem győzők hálát
adni az Istennek, hogy engem megkímélt ettől a
csalódástól.

Az öregasszony gyorsan megtörölte a szemét,
kiegyenesedett és fagyosan mondta:

— Hát azért ezt nem mondanám. Gyerekek

nélkül a fiatalság sem ér sokat, hát még az öreg-
kor. Mi lenne velem nélkülük? Egyedül lennék, ta-
lán már el is pusztultam volna. Így itt van mellet-
tem a lányom. Ha beteg vagyok, ápol, vigyáz rám,
megkímél mindentől. Van valakim, akivel néha el-
beszélgetek, hallom a lélegzetvételét a másik szo-
bából, tartalma és célja van az életemnek. Ami-
kor hazajön, hoz nekem cukrászsüteményt. Ha lát-
ja, hogy kopott kabátban járok, elhurcol az üzlet-
be és vásárol nekem másikat. Jó ez már nekem így
is, fiam, mondom, de ő nem tágit. Tudják, hogy
szeretem a zenét. A fiam a multkor értem jött és
kivitt az állatkertbe, hogy levegőn legyek és mu-
zikát halljak. Olyan elfoglalt ember, annyira
igénybe veszi a hivatal és a család, de ha egy sza-
bad estéje van, azt velem tölti. Sokszor oda akarom
neki adni a felesleges pénzem, vegyen valamit érte
a háztartásba. Nem fogadja el, tartam csak meg,
azt mondja, Pedig hát minek nekem már a pénz,
nem költök én semmire, egyedüli boldogságom, ha
nekik adhatom...

— Hát akkor — mondja a másik asszony kis-
sé elcsodálkozva.

— Nem lehet egyszerűen kijelenteni, hogy há-
látlanok és komiszak. Nem szabad kedvesem ilyen
mondani egy anyának.

Sápadt vérhullám festette rózsaszínűre a fony-
nyadt arcot és keze idegesen remegett a méltat-
lankodástól.

— Bár minden anya olyan boldog lenne a gye-
rekeivel, mint én vagyok — mondta befejezésül,
azután felállt és sértődötten otthagya a másikat,
aki csendes értetlenséggel nézett utána.

A pozsonyi kisantant-értekezleten közeledés készül Magyarországhoz és Ausztriához

Miért járt Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök Romániában? Tatarescu kormányelnök nyilatkozata

Londonból jelentik: Az angol sajtó nagy jelentőséget tanúsít Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök bucuresti-i látogatásának. A Daily Telegraph azt írja, hogy a külügyminiszter arra akarja rábírni Romániát, hogy

a szombati kisantant-értekezleten közösen foglaljon állást Románia és Jugoszlávia a szovjet ellen és Csehszlovákiát is nyerjék meg ennek az álláspontnak, annak ellenére, hogy formális katonai szerződést kötöttek a csehek a szovjettel.

A szombaton Pozsonyban megtartandó kisantant-értekezleten az angol sajtó szerint a középeurópai helyzet tisztázására is sor kerül. Az angol mértékadó körök szerint lényeges javulás fog beállni az értekezlet után a kisantant, Ausztria és Magyarország közötti viszonyban. A változást Hodzsa csehszlovák külügyminiszter beszéde is sejtetni engedi, aki a csehszlovákiai magyar kisebbség követeléseire úgy nyilatkozott, hogy azok egyáltalán nem teljesíthetetlenek.

Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök tegnap nyilatkozott a miniszterelnökségen a hírlapírók előtt és a következőket mondotta:

— Eddig még nem volt szerencsém, hogy Tatarescu miniszterelnököt megismerhessem és Antonescu külügyminisztert sem ismertem. Két napos együttes munkánk után kijelenthetem, hogy a legnagyobb élvezet ezekkel az urakkal dolgozni. Szeretem a reális, erélyes és lélekjelenléttel rendelkező férfiakat és ez mindkettőjükben megvan. Nincs szükség annak hangsúlyozására, hogy külpolitikánkban teljes az összhang. E tekintetben tökéletesen megértettük egymást és egyetértésben hoztuk meg a határozatokat. A kisantant és Balkán-szövetség céljai és módszerei változatlanok. Fővárosukban való tartózkodásom rendkívül hasznos volt és csak azt sajnálom, hogy tovább nem maradhattam itt, arról azonban biztosíthatom önöket, hogy mostani látogatásomat újabbak követik.

A jugoszláv miniszterelnök nyilatkozata után nyomban a pályaúdvarra ment és Antonescu külügyminiszter, valamint Badulescu alminiszterrel együtt utazott a kisantant pozsonyi konferenciájára.

Tatarescu miniszterelnök a következő nyilatkozatot adta az Avala jugoszláv távirati irodának:

Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök bucuresti-i látogatása ismételt alkalmat adott a két ország közötti baráti kapcsolat kihangsúlyozására. Ez alkalom különben nemcsak külpolitikánk régi irányvonalának határozott kihangsúlyozását tette lehetővé, — amely főleg a béke utáni törekvésben csucsosodik ki, — de

meg tudunk tárgyalni olyan kérdéseket

is, amelyek elsőrendű fontossággal bírnak a két ország életében.

Elsősorban is gazdasági természetű ügyeket beszélünk meg. Ezek közül legfontosabb az a megállapodás, amely Jugoszlávia benzinszükségletét biztosítja a jövőben. Jugoszlávia, amely különben gazdag ország, nem rendelkezik petróleummal. Így azután természetesen a hadserege, légi hadereje és tengeri flottája nincsen biztonságban afelől, hogy állandóan rendelkezésre áll-e a legfontosabb anyag: a benzin. Stojadinovics miniszterelnök urral egyetemben alapos tanulmány tárgyává tettük ezt a Jugoszlávia részére életbevágóan fontos kérdést és azt mindkettőnk teljes megaláztatására intéztük el. Az erre vonatkozó egyezményt éppen ma reggel írtuk alá. Ennek az egyezménynek értelmében tehát

A romániai magyar reformátusság aiud-i ünnepnapjai

Az ősi város nagy ünnepléssel fogadta Vásárhelyi püspököt — Előkelő angol vendégek vesznek részt az ünnepségeken — Újból életre keltették a tíz év óta szünetelő református lelkész-értekezletet

Aiud-ról jelentik: A transilvania-i magyar reformátusság kétnapos ünnepségre gyűlt össze Bethlen Gábor ősi városában, hogy bensőségesen illeje meg az „Institutio” megjelenésének négy száz éves jubileumát. Abból az alkalomból, hogy Kálvinnak, a reformáció megalapítójának főműve most lett négy száz éves, nemcsak Aiud, hanem egész Transilvania református magyarsága ünnepének érzi az Aiud-on megrendezett kétnapos ünnepséget. Vásárhelyi János református püspök is az ősi város falai közé érkezett ebből az alkalomból. A kormány kiküldöttként megjelent a református egyházkerület meghívására Ienciu Moise kultuszminiszteriumi vezérfelügyelő is. De még távo-

labbról is érkeztek előkelő vendégek: Aiud-ra jött a világ összes kálvinistáit magába foglaló presbiteri világszövetség két alelnöke, Paul és Webster MacDonald, valamint Hamilton, a világszövetség főtitkára is. A püspököt, az angol vendégeket és a többi érkezőket nagy ünnepséggel és meleg szeretettel fogadta Aiud reformátussága.

Az ünnepségek keretében keltették életre újból a tíz év óta szünetelő református lelkész-értekezletet és megnyitják, felavatják a református lelkészképzés gyakorlati tanfolyamát, melyet — mint a theologiai tanulmányok ötödik, befejező évét — az aiud-i kollégiumban tartanak.

Az ünnepségek csütörtöki első napján alakult meg újból a lelkészértekezlet, melynek újratámasztását Vásárhelyi püspök egyik első feladatának tekintette. Az újraalakuló gyűlés délután négy órakor kezdődött Kiss Albert esperes bibliaolvasásával. Utána Vásárhelyi János püspök mondott nagyjelentőségű beszédet. A szervezet lényegét, értelmét, céljait és alapszabályait dr. Arkossy Jenő lelkész ismertette. A gyűlés elfogadta az alapszabályokat s ezzel a lelkészértekezlet újból megalakult. A megalakulás kimondása után a tisztikart választották meg. Elnök Vásárhelyi János püspök lett, a elnökökké Kádár Géza és Kiss Albert espereseket. Imre Lajos theologiai tanárt és Máté Sándort választották meg. Az alakuló gyűlésen több indítvány hangzott el s azokat részletesen megvitatták.

A gyűlést megelőzően Vásárhelyi püspök az egyházkerület vezetőségével és az angol kiküldöttekkel folytatott bizalmas megbeszélést, a gyűlés után pedig Szász Pál kollégiumi főgondnok tartott előadást az aiud-i református Bethlen-kollégium szerenéről az egyház jelenében és jövőjében. Az előadás mély benyomásokat keltett a résztvevő nagyszámú közönség lelkében.

URANIA

Szombaton 3, 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

Szenzáció!

Szenzáció!

Botrány az operában

Gaucso, Chico és Harpo, óriási vigjáték slágere. Akik eddig látták, könnyesre nevettek magukat.

Gondoskodjon jegyről előre: Telefon 2—32. 4242

Magyar nótákat huzatott Bécsben magának az angol király

VIII. Edward és Schuschnigg tárgyalásai — Az ausztriai Rothschildok is vendégül látták az angol uralkodót

Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban tartózkodó Edward angol király ma délelőtt Schuschnigg kancellárt fogadta kihallgatáson. Az angol uralkodó és a szövetségi kancellár megbeszélései mintegy háromnegyed óra hosszúságúak tartottak.

A király csütörtökön éjszaka a „Renaissance-bárban” másfél órán át magyar dalokat

játszatott Kóczé Antal cigányprimással.

Péntek délben Schuschnigggal való találkozás után az angol király autón kirándult Waidhoffenbe, ahol Rothschild Jenő és Rothschild Alfonz bárók vendége volt. A viláreggeli után kihajtatott Semmeringre, ahonnan csak az esti órákban tért vissza, majd átöltözött és az Operába hajtatott, ahol végignézte az „Istenek alkotása” előadását.

Akarja hogy kellemes megjelenése legyen?

Súlyt helyez külsejének ápoltságára? Akkor használjon NIVEA-fogpasztát. Kiválóan finom alkotórészei, óvják a fogzománcot és alaposan tisztítanak. NIVEA-fogpaszta használata által fogai mindig szépek, fehérek és ápoltak lesznek.

A háboru étvágya

Otto Rebltcke hírlapíró a „Kyffhauser“ folyóiratban újabb érdekes adatokat közöl a világháborúról. A cikkből megtudjuk, hogy a német birodalmi ugynevezett „háborus kincs“ a háboru kitörésekor 120 millió márkát tett ki, amit 1200 vasszekrényben őriztek a span-dau-i citadellában. A világháboru során a hadviselő felek összesen 69 millió embert szolgáltattak fegyverbe, ebből 25 millió embert a központi hatalmak, 44 milliót pedig az antant és a szövetséges államok. Német részről 1914. és 1918. között összesen 13 millió 378 ezer ember teljesített katonai szolgálatot. A háboru kitörésekor Németországban egy millió ifju jelentkezett önkéntes szolgálatra. A legfiatalabb német önkéntes az 1900. október 7-én Offen-burgban született Otto Huber volt, aki 13 éves volt mindössze, amikor felvette az egyenruhát. Hogy a világháboru acélfogyasztása milyen hatalmas volt, azt bizonyítja az a kimutatás, amely szerint a Verdun körüli harcokban a harminc. tényleges harcban töltött hét alatt a lövedékek acéltanyaga 1 millió 350 ezer kilogramm volt. A német frontokra 300 millió kézi-gránátot szállítottak.

Ami a világháboru fengerl részét illeti, a háboru befejezésekor a német tengerőblök 50 ezer aknával, az egész tengerparti rész Norvégiaától az Orkney szigetekig pedig több, mint 100 ezer aknával volt elzárva. Az Északi tenger 1918-ban egyetlen nagy aknamező volt. A légi háboru rohamosan növekvő jelentőségére mutat, hogy míg a háboru kitörésekor a német haderőnek csak 252 hadirepülőgépe volt, addig a hadiipar a háboru tartama alatt 47 ezer repülőgépet és 40 ezer 500 gótmotort készített. Még 1915-ben minden repülőátadás során, minden repülőgépre négy halott és sebesült esett, ez az arány azonban a repülőipar fejlődésével lényegesen javult a háboru végéig. A német hadsereg részére 7.5 millió acélsisakot készítettek. A háboru alatt kiásott lövészárkok teljes hosszúságát a közlemény szerzője 31 ezer kilométerre teszi. A háboru alatt a német határokon belül 500 kémet ítéltek el. A német háborus kölcsönök teljes összege 98.177 milliárd márkát tett ki. Végül az érdekes kimutatás megállapítja, hogy a négyesztendő világháború összesen az egész világon 9.2 millió halálos áldozata volt.

Tárgyalások a színház

magyar és román bérlői között

Kozma Hugó, Arad új magyar színigazgatója és a színház adminisztratív vezetője: Inke Rezső, pénteken délután megbeszélést folytatott az aradi román ujságíró-szervezet képviselőivel. Mint ismeretes, a város vezetősége a színiszegzőt megosztotta a román és a magyar pályázók között és az új bérlőkre bízta, hogy megegyezzenek abban, hogy milyen időpontokban kívánják igénybe venni a színházat, egyben azonban elvileg kimondotta, hogy mindkét félnek kell a fő- és mellékidényben részülnie.

A játsszasi időpont megállapítása körül nehézségek merültek fel, amennyiben a román ujságírók december és január hónapokat kérték a főszegzőből. Abban állapodtak meg végül, hogy a megbeszéléseket akkor folytatják, amikor már tisztázódott, hogy az aradi magyar színigazgató megkapja-e a timisoara-i színházat is és, hogy ott milyen időpontban játszhat? Ilyen körülmények között az aradi magyar színház elnöke elsődleges érdeke lenne, hogy Timisoara város vezetősége az ottani színházat az aradi magyar színház elnökének adja, mert ilyen módon reális létező teremtődne az aradi társulat számára és lényegesen könnyebben lehetne dönteni az aradi idények megosztása felett. A timisoara-i színházat egyébként Szabadkai József is megpályázta.

H. G. Wells:

A barbár szokások még nem mentek ki a divatból

Intim beszélgetés a világ egyik legnépszerűbb írójával, a saját halhatatlanságáról

Furcsák az életben a ko-incidensek. Alig két hete, hogy beszámoltam Bernard Shaw-val való uccai találkozásomról és beszélgetésünkről, most egy másik érdekes „ifjúkori emlékemmel“ találkoztam.

Az egyik este David Low-nál voltam. „David“ Low. Ezen a néven kevesen ismerik ezt az embert, még Angliában is; ha azonban azt mondjuk, vagy írjuk, hogy LOW, akkor mindenki tudja, hogy a világ legnagyobb karikatúrátjáról van szó. Nem is karikatúrátjáról, mert amit Low csinál, az az ujságírásnak a legmagasabbrendű fajtája: vezércikk, Olyan vezércikk, amelynek az „elolvasása“ és megértése pillanatok alatt történik. Egy-egy Low „cartoon“ többet fejez ki egy-egy adott világpolitikai helyzetről, mint sok kitünő angol vezércikk és a ma élő angol „ujságírók“ és „prédikátorok“ között azt hiszem Low-nak van a legnagyobb befolyása generációnkra.

Szupé után összekerültem H. G. Wells-szel, aki látva, hogy hazakészülök, felajánlotta, hogy hazavisz a kocsiján. Évek óta nem láttam kistermetű figuráját, kivéve néhány estélyt és fogadást, ahol pillanatokra összekerülünk, kezeltfogunk. Érdeklődtünk egymás egészsége után s aztán mentünk tovább. Első találkozásunk emléke, egy nagy, óriási családás, még mindig az emlékezetemben él. Akkor huszonkétéves voltam és rajongtam Wellsért. Ugy tekintetem rá, mint egy apostolra, aki egymaga képes világonk megmentésére. És a fiatalágunkban olvasott könyvek hatását nem szabad sem le, sem tulbecsülni s a magam részéről meg vagyok győződve arról, hogy Hoopdriver urat szeszélyes kerékpárján, a szerelmes Lewisham-et, Pollyt, az elkeseredett Pollyt és Kipps-et és Remingtont és William Clissoldot sohasem fogom elfelejteni. Bovaryékkel, Grandet Engélnával, Bergeret tanár urral, Monsieur Charlus-szal, Twist Olivérral és a Noszty fiúval, örök utitársaim maradnak. Erősen hiszem, hogy Wells első regényei, ahol önétrajzot írt, kicsit könnyezve és kicsit mosolyogva klasszikusok maradnak, a későbbi Wells-könyveket, az „igéket“, az „üzeneteket“ már régen túlélték.

— Mit ír most? — kértem, amint az autó lassan siklik az éjszakai esőben a Regent's Park felé.

— Keveset — mondja sápló hangján, amely a háborúelőtti „fonográfokra“ emlékeztet. — Inkább filmekkel foglakozom. A film rendkívül érdekelt. Mostan éppen „The Man Who Worked Miracles“ című könyvem filmésítésén dolgozom.

— Hogy tetszett a Korda-film?

Wells a vállát vonja:

— Sokat kellett vágni belőle, egyike volt a legnehezebb filmproblémáknak, de ennek dacára azt hiszem jól sikerült, anyagilag legalább is . . .

— Nagyon élveztem „A Láthatatlan Embert“, kétszer néztem meg, egyike volt az év legmulatságosabb filmjeinek . . .

— Örülök, hogy ezt mondja. Nekem is tetszett. Persze jó alkalmat szolgáltatott bizonyos technikai fogásokra, például, amikor a

bicikli egyedül elindul, a rendőrnadrág táncolni kezd és így tovább. Technikai téren Amerika még mindig vezet a filmiparban . . .

— Nem gondolja Mr. Wells, hogy az első Wells regényekből nagyszerű filmeket lehetne csinálni, például ott van „Hoopdriver Ur Kalandjai“, legkedvesebb fiatalkori olvasmányaim egyike . . .

— Lehet. Azt gondolnám egész érdekes lenne, ha periódikosztiemben látszanak le. A regény háttéré a kilencvenes évek Angliája, amikor még bicikkel nyugodtan kirándulásra lehetett indulni a keleti partvidékeken s az ember még olyan alakokkal találkozott, mint Hoopdriver. (Sóhaj.) Ennek már sajnos vége. Nemrégiben autón beutaztam ezt a vidéket. Micsoda változás. Autó autót hán, a gyalogközlekedés ugyszólván folytonos menekülés a szerencsétlenség elől. Hanem ott van „Mr. Polly“ a másik alakom. Abból a könyvből már rég szerettem volna filmet csinálni, de nehéz jó címszerzőt kapni. En Chaplinre gondoltam, de Chaplin már öreg erre . . .

— Az első Wells-könyveket a fiaink és az unokáink is örömmel fogják olvasni . . .

— Gondolja? A magam részéről nem hiszem, hogy az irodalom örökké tart. Semmi sem állandó. Két-háromszáz év egy regénynek . . . legfeljebb háromszáz . . .

— És Homeros? . . . Wells a vállát vonja. — Homeros túlélése egy kicsit erőszakos. Egy kicsit természetellenes. Mit olvasott tőle?

— Az Odisszeát

— Eredetiben?

— Dehog. Magyar fordításban.

— Mindjárt gondoltam. Szóval egy modern, erősen áttisztított Homeros, amely főleg azzal hat az olvasóra, hogy rendkívül régen írták. Ugyyszólván az antikvitásával hat. Ki olvas ma eredetiben Homeros a saját örömeire? . . .

— Az autó pár pillanatra megáll egy tilos lámpa előtt. Azt kérde Wells:

— Hány éves?

— Harminc leszek.

— Szép kor. Én ebben az évben leszek hetven . . .

— Nem tudom Mr. Well's. Az én koromban ön már megírta „Az Időgép“-et, „Az ellopott Bacillust“, „Dr. Moreau Szigetét“ és igen, megírta a drága kedves Hoopdriver-t.

— Kedves, hogy mindezt tudja. Látja, én ezt így fejből már nem tudnám megmondani. Hetvenéves leszek ebben az évben és a Pen Club bankettet ad a tiszteletemre, mintegy gyöngéden figyelmeztetve arra, hogy itt az ideje, hogy a talpamra kössöm az utilaput. Ezek a barbár szokások még nem mentek ki a divatból . . .

A Regent's Park egyik háza elő értünk. Wells nehézkesen kiszáll az autóból, aztán ezt mondja:

— Ne szálljon ki. Ugyis közel lakik, a sofföröm majd haza fogja vinni. Hát jóéjszaka!

Lassan, döngve megy fel a hat lépcsőn Wells, aztán eltűnik az oszlopos háttérben, amely most a lilaszín holdvilágban olyan, mint egy régi tragédia díszlete.

H. A.

CINEMA-CORSO

Rendkívüli sikerrel fut

Telefon 565

Minden idők leghatalmasabb monumentális filmje

A kereszties hadjárat

Cecil B. De Mille rendezésében, Loreita Young és Henry Wilcoxon-nal a főszerepben. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. Eladások kezdete hétköznapokon pontosan 5. 7/8 és 9 1/2, szombat és vasárnap d. u. 3 órakor

CINEMA-CORSO

Rendkívüli sikerrel fut

Telefon 565

Fegyverben a földgolyó

A jövő háborúja

mai harcászok, tények és lehetőségek tükrében

Az Aradi Közlöny holnap kezd közölni Waldo Robeson világriportját, a jövő háborújának első csatáját

A ma fegyverkezésével és a jövő háborújával az utóbbi időben egyre többet foglalkozik az emberiség. Kormányok légvédelmi és gázvédelmi törvényeket hoznak, nagy hivatalos és félhivatalos szervezetek készítik elő a lakosságot egyes országokban a polgári légvédelemre és gázvédelemre. Könyvek, jelentések látnak napvilágot a haditechnika mai fejlettségéről, a vegyháboru lehetőségeiről, arról, hogy miképpen dolgoznak a magánfegyvergyárak, mi a hadiipar központi problémája. Angliában, Amerikában, sőt a Népszövetség kebelében is bizottságokat küldtek ki a hadiipar tanulmányozására és a bizottsági jelentések után elkezdett vita kezdődött egyes világnézeti táborok, pártok és érdekcsoportok között. Ma már a világ legkülönbözőbb részein oktatják a lakosságot arra, miképpen kell viselkednie a jövő háborújában. Egyes országokban nőket és a katonai korhatáron jóval túllévő férfiakat is gázvédelmi kiképzésben részesítik, megtanítják arra, hogyan kell viselkedni légiriadók idején.

Ma már beigazolódtott, hogy háboruban nincs „békés, frontnőgötti ország”, mert hiszen minden, ami a front mögött történik, közvetve, vagy közvetlenül a hadviselés céljait szolgálja.

A jövő háborúja szempontjából a kis falvak és a határoktól távolabb fekvő jelentéktelen kisvárosok lakossága előnyösebb helyzetben van a nagyvárosok, fontos ipari és vasuti gócpontok lakosságánál.

A légítámadás legfőképp ezeket veszélyezteti. A hadvezetőség háboru esetén a passzív légvédelem tekintetében két készütségi fokot különböztet meg, az elsőfokot, amely kisebb méretű készütség és a másodfokot, amely teljes lég- és gázvédelmi felkészütség. Ezeknek a fokozatoknak a beosztása természetesen országunkint változik.

Elsőfoku készütség

Angliában elsőfoku készütség idején is köteles a polgár állandóan gázmaszkkal járni, hogy amint a szirénák bugása másodfoku készütséget, vagy egyenesen légítámadást jelezne, felvehesse a maszkot és úgy siessen az óvóhelyre, ahová tartozik.

A légítámadás veszélyének kitett nagyváros „békés polgára”, legyen az férfi, vagy nő, a háboru alatt mindenüvé magával viszi gázmaszkját. Reggel a villamosok, autobuszok, földalatti és magasvasutak tele vannak gázmaszkokkal.

Minden férfi, nő és gyermek nyakában ott lóg a gázmaszk.

A villamosvezető mellén épp úgy ott van, mint a kalauzén, a postásén épp úgy, mint az uccanéprőn. A tűzoltóságnak kapui nyitva állnak, az udvaron indulásra készen ott a különleges gáztalanító autó. Az irodaépületekben, áruházakban, gyárakban, mindenütt, ahol sok ember dolgozik, a földalatti kettős vashetonfedelű óvóhelyeken több napra való élelem és víz van felhalmozva. A lakosságot jó előre figyelmeztették, hogy mindenki tartson készenlétben odahaza nagy mennyiségű konzervet.

Légítámadás esetén a város életmezése napokra megakadhat.

Ugyancsak nagy keletje van a kristályviznek és a szódavíznek, hiszen az ellenséges bombák a vízművekben is kárt tehetnek.

A város esti és éjszakai élete éppúgy fo-

lyik, mint máskor, a különbség csak az, hogy az estélyiruhás emberek is magukkal viszik maszkjukat.

A másodfoku készütség már sokkal erősebben megváltoztatja a város képét. Most már készenlétben állnak a hatalmas légturbinás teherautók. Ezek hasonlítanak azokra a készülékekre, amelyekkel filmfelvétel idején orkánt szoktak csinálni.

A légturbinás teherautó beáll egy ucca végére, ahol gázhomba robbant és turbínájával elsöpri, elfújtatja a gázt.

Készenlétben vannak a speciális gáztalanító osztatok, amelyeknek tagjai gummiruhát viselnek és különleges készülékkel harcolnak a sárgakeresztes gázok ellen. Mint ismeretes, a sárgakeresztes gázzal elárasztott vidéken addig gázmaszkban is életveszélyes járni, amíg a gáztalanítás meg nem történt.

Ha a szirénák légítámadást jelentenek, mindenki a kijelölt óvóhelyre siet. Aki oly messze tartózkodik kijelölt óvóhelyétől, hogy időben nem érhet oda, a legközelebbi tömegbuvóhelyre tartozik menni. Ezek középületek pincéiben, a földalatti villamos egyes állomásai mellett kiépített nagy helyiségekben vannak. Minden tömegbuvóhelyen több rendőr tartózkodik. Ilyen riadó esetén a polgár már egy-

A légiriadó: három nap „ünnep”.

Légítámadás riadója idején a polgári élet minden vonatkozásban megszűnik. Jegilag és gazdaságilag a légiriadó és az utána következő két nap pirosbetűs ünnepnek számít. Váltókat nem kell beváltani, törvényszéki tárgyalásokra nem kell elmenni, a munkahelyről való távollamaradást nem kell igazolni.

A legsúlyosabb kihágás, amit a polgár légiriadó idején elkövethet: a pánik-kezés.

A polgár a jövő háborújában tehát még sokkal jobban fogja személyes tapasztalaton keresztül érezni a háborút, mint a multban.

Amikor a jövő háborújáról írunk, akkor az olvasónak egy pillanatra sem szabad gondolnia valamilyen wellszi utópisztikus fantazmagóriára és ha mégis úgy látja, hogy az a kép, amit a jövő háborújáról kap, erősen emlékeztet ezekre a szörnyű utópiákra, akkor pillanatra se felejtse el, hogy mindaz, amiről értesült: létező valóság, laboratóriumokban, gyakorlatokon, hadgyakorlatokon, légigyakorlatokon kipróbálták és bármely pillanatban aktív összecsapásban felhasználhatják.

Cikksorozatunk anyagát német, francia, angol, olasz, amerikai, spanyol, belga, japán kormányjelentésekből, különböző Fehér-, Kék-, Zöld-, Piros- és Sárga-Könyvekből, parlamenti és népszövetségi vizsgálóbizottságok adataiból, katonai szakkönyvekből és technikai folyóiratokból állította össze a világhírű szerző. Cikksorozatunk írója azonban nem elégedett meg azzal, hogy másod- és harmadkézből értesüljön különböző tényekről, nem elégedett meg statisztikai kimutatásokkal és technikai leírásokkal: maga is közvetlen kapcsolatokba került mindazzal, amiről ír.

Elsősorban tehát tényekről és tapasztalatokról számol be, de izelítőül a cikksorozat bevezetésképpen néhány cikkben megfestette egy nagyváros egy napiát az ellenséges légitámadás idején. Ez a bevezető néhány cikk a jövő háborújának döntő nagy csatáját mutatja be, amelynek megvívásában nemcsak a katonaság, hanem a polgárság is résztvesz.

Első

Tengerészeti kiállítás

Öfelsége II. Carol király
védnöksége alatt

A bucaresti-i Oteteleşeanu parkban
Szeptember 15-től, október 15-ig

Ingyen utazások

kisorsolásával Franciaországba,
Egyiptomba, Görögországba,
Bécsbe, Budapestre.

Utazási kedvezmények C. F. R., S. M. R. és N. F. R. vonalain.

Örizzze meg bucaresti-i vasuti jegyét!
A jegyek láttamozása a kiállításon
történik.

általában nem független nagyvárosi lakos, hanem polgári ruhát viselő katona, aki köteles az arra hivatottak intézkedéseit végrehajtani, a parancsoknak engedelmessékedni. A tömegbuvóhelyeken minden élelem közös és az adagolást az óvóhely parancsnoka végzi. A légvédelmi terv értelmében a magánbuvóhelyek körzeti parancsnokok alá tartoznak, ezek, ha lehetséges, naponta többször végigjárják körzetüket és ellenőrzik a lakosságot. Főleg arra ügyelnek, hogy az élelemmel jól gazdálkodjanak.

Ez az elképzelt légicsata, amely elképzelt ország, elképzelt fővárosa fölött folyik, csak keretében a fantázia szüleménye.

Az a tábor, amely nem ismerte el a repülőgépek fontos szerepét a mai háboruban, három-négy évet jósolt meg az olasz-abesszin háborúnak. Az olasz legfelsőbb hadvezetőség azonban fevette programjába a Douhetizmust. Giulio Douhet olasz tábornok elméletét, amely a háboru eldöntését koncentrikus légítámadásokkal véli elérhetőnek. Így történt, hogy annak a tábornak volt igaza, amely az abesszin háboru tartamát körülbelül egy évre becsülte. Ha tekintetbe vesszük Abesszinia ropant nagy területét és azt a körülményt, hogy Abesszinia erkölcsi ellenállását nem lehetett néhány nagyváros, néhány ipari és vasuti gócpont megsemmisítésével aláásni, akkor mi is igen rövid lefolyásnak tarthatjuk az abesszin háborut. Ha a Douhetizmus két civilizált ország összecsapásában érvényesült, akkor igenis igaza lehet Edissonnak, aki halála előtt röviddel megjósolta, hogy a jövő háborui igen rövid lefolyásnak lesznek.

A Douhetizmus, amelyet cikksorozatunk folyamán részletesen ismertettünk, egyformán érvényesül a francia, angol, orosz, japán és amerikai hadvezetőség politikájában. A modern légiharcászat szelleméhez ragaszkodtunk tehát, amikor a jelenleg rendelkezésre álló eszközökkel lefolytatott kényszerhábort huszonnégy óra alatt pergettük le.

Nos, viszontlátásra holnap: az ellenséges légitámadás hatalmas támadást intéz Metropolis ellen! Találkozás: abban a pillanatban, amikor Metropolis uccáin kísérteties harsogással megszólalnak a légítámadást és gáztámadást együttesen jelentő szirénák.

CENTRAL 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor

Szudáni örjárat.
(Az utolsó erőd). — CARY GRANT, GERTRUDE
MICHAEL, CLAUDE RAINS

HIREK

Az Alcazar pusztulása

„Alcazar“ annyit tesz arabul, mint vár. Amikor a spanyol félsziget még az iszlám hatalom és kultúra részese volt, csakugyan várak voltak ezek a pompás épületek, amelyek az arab birodalom hagyatékaként ott maradtak Spanyolországban. Később a szó eredeti jelentése elmosódott, a spanyol nyelv Alcazarrá formálta át és azóta a Spanyolországban járó idegenek százezei gyönyörködtek az Alcazar keleti mesebe illő oszlopsarnokaiban. Legpompásabb közöttük a toledói Alcazar volt, egészen álomszerű csodája az emberi alkotásnak. Mór stíli, csipkés faragványai, szökőkutas udvarai az ezeregyéjszaka meséit idézik az emberi emlékezetbe. Keleti kényurak árnyai, boldogtalan szerelmek emlékei, elfeledett évszázadok bűnei és erényei kísértenei falai között.

Ma már csak : volt. Mi és az utánunk következő nemzedék már a reményével sem bírhat annak, hogy valaha megtekintethet a spanyolországi arab műemlékeket. Az Alcazar átalakult azzá, aminek névszerint alkotók volt : várrá. Oszlopsarnokai, omelett ablakosai műgüll férfiak, asszonyok és gyermekek védtek magukat a kétségbeesés bátorságával. Ma üszkös romhalmaz az egész és romjai alatt férfiak, asszonyok és gyermekek véres tömegravatala nyugszik.

Az ibériai félszigetet Európához számították mindig. Ami kultúra és érték azonban földjéből kisarjadzott, az nem volt európai. A spanyolok, az arab kultúra értékein tülemkedtek nem alkotott soha. Mindaddig az érdemtelen utód tulzott szerénységével megbecsülték és értékelték az elődök alkotását. Ma Hernando Cortez, Pizarro és a többi öblítő, világpusztító spanyol kalandor barbár szelleme ül díadaltort minden felett, ami értéket és kultúrát jelentett Spanyolországba. A spanyol nép nem elsősorban jár el hasonló módon idegen kultúrák alkotásaival szemben. Az Alcazar pusztulása veszedelmes momentója annak, hogy a spanyol nép még nem érdemelte ki helyét a Nap alatt. Valamikor a hősi Tarik vezér serege egy hasonló, gyilkos, testvérharcban sülő Spanyolországot látott maga előtt. A mának is megvannak a maga Tarik vezérel, akik a döntő órára várnak. (korda.)

— **ERŐSEBB ÉJJELEI LEHÜLÉS** Mérsékelt északkeleti és keleti szél, egy-két helyen még záporosó, az éjjeli lehülés fokozódik, a nappali felmelegedés erősödik.

— **Iamandi átvette a kultuszminiszterlumot.** Bucuresti-ből jelentik: Ma délelőtt történt meg Iamandi kultuszminiszter beiktatása hivatalába. A miniszterium átvételénél jelen volt Lapedatu volt kultuszminiszter is, aki beszédében rámutatott arra, hogy betegségére való tekintettel vonult vissza a miniszterium vezetésétől. Ezután Iamandi beszélt, aki elismeréssel nyilatkozott elődje személyéről és arról az értékes munkáról, amelyet a kultuszminiszterlumban mostanig kifejtett. Végül a miniszteriumi tisztviselők támogatását kérte. Program helyett teteket ígér.

— **Alfonz spanyol Infáns vadászata.** Deva-ról jelentik: Alfonz Bourbon királyi herceg, a spanyol exkirály öccse, minden évben ellátogat Romániába. Az idén részt vesz a Retezat-on rendezendő medve- és zerge-vadászaton, amelyre Ocskay István, biscaria-i földbirtokos hívta meg. A spanyol királyi herceg tegnap érkezett meg Simeria-ra.

— **Maniu váratlanul Braşov-ba érkezett.** Braşov-ból jelentik: Maniu volt miniszterelnök tegnap váratlanul Braşov-ba érkezett Leucuța Aurel és Bianu személyi hívei társaságában. Maniu felkerekedett Popovici Mihált, akinél Madgearu és dr. Mazinescu várták rá. Maniu este nyolc óráig tárgyalta a Popovici-villában, majd ismét vonatra ült és Sotava-ra utazott.

— **KÉSZÜL AZ ÚJ SAJTÓTÖRVÉNY.** Bucuresti-ből jelentik: Tălarescu miniszterelnök és Diuvara igazságügyminiszter elhatározták, hogy végre tető alá hozzák az új sajtótörvénytervezet kérdését. A miniszterelnök átiratot intézett az összes sajtószervezetekhez, amelyben az újságírók testületének hozzászólását kéri a készülő törvénytervezethez. Az új sajtótörvényvel a sajtó szabadságát és az újságírói hivatás tisztosságát akarják biztosítani.

— **Gugsa abesszin herceg — az olasz lovagrendben.** Rómából jelentik: Selassie Gugsa hercegnek az olasz király az olasz lovagrend nagykeresztjét adományozta.

— **Georgia, Roosevelt mellett szavazott.** New-yorkból jelentik: Georgia állam szenátorválasztásai befejeződtek és 396 szenátor közül 344-et a Roosevelt párti demokraták szereztek meg. (Rador.)

— **Elnapolt csehszlovák politikai per.** Varsóból jelentik: Ismeretes, hogy a csehszlovákiai Moravska Ostravában lengyel állampolgárok ellen bünvádi eljárást indítottak azon a címen, hogy a csehszlovák állam biztonsága ellen szövetkeztek és olyan propagandát folytattak, amelyről a lengyel kormány tudomása volt. A lengyel kormány emiatt Prágában tiltakozó jegyzéket nyújtott át és elégtételt követelt a bünyper tanúi által hangoztatott állítások miatt, amelyek súlyos rágalmakat tartalmaznak a lengyel állam vezetői ellen. Miután a csehszlovák kormány válasza nem volt kielégítő, újabb demars következett, amely sokkalta súlyosabb hangu volt. Már-már úgy látszott, hogy súlyos konfliktus támad, végül is a prágai kormány a moravska ostravai bünyper tárgyalását most bizonytalan időre elnapolta. Valószínű, hogy a per többé nem is fogják tárgyalni.

— **Áthelyezések az arad-i rendőrkezesztúrán.** Az arad-i rendőrkezesztúrán kettős áthelyezés történt. Crişan Emil komiszárt az V. kerület élére, míg helyébe a nyomozóosztályhoz Barbat Coriolan rendőrkapitányt nevezték ki.

„A bolszevizmus a világ első számú közzellensége”

Berlinből jelentik: Ismeretes, hogy a berlini olimpiát megelőző hetekben és az olimpia alatt egy úgynevezett „olimpiai vonat” járta be megszakítás nélkül Németország területét. Ez a vonat 12 kocsiból álló ipari kiállítás volt egybekapcsolva és a német ipari termékeknek csillant propagandát. A vonatot most átalakították és teljesen kommünista-ellenes propaganda szolgálatába állították. A vonat kocsijain ez a felírás látható: „A bolszevizmus — a világ első számú közzellensége.” A vonat, mint vandorkiállítás, kommünista-ellenes propaganda-nyaggal járja be Németország különböző vidékeit.

— **Olasz állampolgárok külföldi közzellenséggel.** Rómából jelentik: Az olasz kormány rendeletet adott ki, amelyben közzellenséggel az állam polgárait arra, hogy külföldi közzellenségeiket és közzellenségeiket bocsássák az államkincstár rendelkezésére.

— **Házasság.** Stoil Pirocska és Nachtman Ferenc ma este nyolc órakor tartják esküvőjüket a minoriták templomában.

Fiúk, lányok jöjjetek!
Mindent olcsón vehettek:
Egyedül csak **POLGÁRNÁLI**
Ahol ajándék is vár.
4941
Bul. Reg. Ferdinand 12. (Unirel parkkal szemben.)

— **Stilista földművesek éjjeli harca.** Falticeni-ből jelentik: A Baia-megyében lévő Falticeni városkában a stilista parasztok sáncot huztak a stilista templom körül és a sáncban éjszakánként 30 paraszt teljesített őrszolgálatot. Tegnap délelőtt a stilisták részéről feljelentés érkezett az ügyészségre. A feljelentés szerint az elmúlt napok egyikén, a késő éjszakai órákban egy gépkocsi állt meg a sáncok előtt és a kocsiból ismeretlen tettesek tüzeli kezdtek a templomépületre. A gépkocsi ezután elrobogott. A tüzelés során az őrséget végző stilisták közül többen megsebesültek. A stilisták végül is arra kéri az ügyészséget, hogy a letartóztatásban levő társaikat helyezzek szabadlábra.

Afrikában

— **Toni, szerencsénk van!** Ezek itt, ha nem csalogom, egy valódi oroszlan nyomat...!

— **Rádió-beszédre készül a pápa.** Rómából jelentik: A Vatikánvárosból jelentik, hogy a pápa hétfőn délelőtt kihallgatáson fogadja a spanyol menekültek egy nagyobb csoportját. A fogadás ünnepélyes és díszes lesz és az üdvözölő beszédre a pápa nagyjelentőségű választ ad, melyeket közvetíteni fog a Vatikán város rádiója és ezt a közvetítést több más rádióállomás is át fogja venni.

— **Véget ér a bíróságok nyári szünete.** Szeptember 15-én, jövő kedden úgy a törvényszékek-nél, mint pedig az ítélőtábláknál is véget ér a bíróságok nyári szünete. Ezzel megszűnik a nyári tanácsok működése és ismét a rendes tanácsok elé utalják az ügyeket.

— **Dr. Krausz külföldi utjáról hazaérkezett.** ismét rendel.

— **Halálozások.** Bethlenfalvi dr. Raskó István, nyug. kuriai bíró, a magyar érdemrend II. oszt. tulajdonosa, f. hó 8-án, 76 éves korában, Budapestben elhunyt. Az elhunyt régi arad-i patri-cius-család sarja. Arad-on született s innen indult el magasba ivelő pályájára. Az elhunytat öccsén, Raskó Sándor volt ghioroc-i esperes-plébános, jelenleg szegedi préposton kívül a Raskó-, Vály-, Iványi-, Karlovitz-, Záborszky- és kemenesaljai Kiss-családok gyászolják.

— **Orlic Istvánné** ezredesné, született Persa Böske, folyó hó 3-án életének 38-ik, boldog házasságának 17-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Drága halottunk földi maradványait f. hó 5-én temették, a rom. kath. egyház szertartásai szerint a jusozsláviai Zajecár község temetőjében. Az engesztelő szent-mise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért f. évi szeptember hó 12-én délelőtt 9 órakor fog a főtiszt. minorita atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

— **Katonai jellegű öltött a palesztinai arab felkelés.** Jeruzsálemből jelentik: Az arab nemzeti felkelés most szabályszerű katonai jellegű öltött. Az arab mozgalom vezetője ugyanis rendes katonai adót vetett ki az arab törzsekre, hogy a befolyt összegekkel fedezze a „szent háború” költségeit. Angol körökben ez a hír nagy nyugtalanságot keltett.

— **Dr. STEINER hazaérkezett.**
— **Román—olasz kereskedelmi tárgyalások.** Bucuresti-ből jelentik: A jövő hét folyamán ismét megindul Románia és Olaszország között a kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalás.

— **Tulságosan vérmes embereknel, kinnél az igen nagy nedvdusság** mindenféle tünete, mint gyors elfáradás, elhagyadás, a teltség érzete gyakran jelentkezik, feltűnően kedvező hatással szokott járni, ha három héti naponta 1 pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet isznak. Az orvosok ajánlják.

— **Visszaélések az import-engedélyek körül.** Bucuresti-ből jelentik: A földművelésügyi miniszteriumban az import-engedélyeket vizsgálta felül egy bizottság és a kiadott engedélyek körül visszaéléseknek jöttek nyomára. Miután valószínűnek tartják, hogy több hasonló visszaélésről van szó értesítették a bünyügyi hatóságokat is. A vizsgálat eredményesen folyik.

— **Író-, raizszer, füzet, táskák Kerpelnél.**
— **9000 vagon buzát szállítottunk Hollandiának.** Bucuresti-ből jelentik: Ma délelőtt egy holland bizottság jelent meg a szövetségési miniszteriumban, ahol 9000 vagon buza hollandiai exportjáról írtak alá szerződést.

— **Szeptember 13-ika a svájci rádió nagy napja.** Ezen a napon bonyolítják le ugyanis a rádióstaffétát az arany mikrofonért. Mind a hat svájci város, amely önálló rádióleadóval rendelkezik, tehát Bern, Lugano, Zürich, Basel, Genf és Lausanne, leadóállomásként kapcsolódik bele annak a hat csoportnak küzzelmébe, mely egyenként harminc tagból áll. A 821,3 kilométeres távból, melyet a staffétának meg kell tennie, a repülőkre 647, a tizkerékpárosra 66, az autósokra 647, a motorkerékpárosokra 285, a futókra 10, a gyaloglókra 6, a vihorlásokra 83, a lovasokra 3.950, a motorcsónakosokra 3 kilométer esik, míg az uszókra 600 és a gátfutókra 400 méter. A legjobb legénységű csapat kapja meg a stafféta díját, az arany mikrofont.

— **Templomszentelés Arad-Gai-ban.** Az Arad-gai-i orthodox román egyházközség az új templomának felszentelése alkalmából egyházi ünnepséget rendez vasárnap, koncerttel egybekötve. A program szerint fél kilenc órakor zajlik le a püspök és kíséretének fogadtatása, kilenc órakor templomszentelés, egy órakor közzellenséggel lesz. A nap ünnepi programját koncert fejezi be, melyet a gai-i hatóság rendez, melyet tíz órakor követ.

Nagyjelentőségű angol-török tárgyalás készül Londonban

Ankarából jelentik: Félhivatalos ankarai körök hangsúlyozzák, hogy *Izmet* pasa miniszterelnök közeli londoni látogatásának nincs politikai jellege. A Londonba utazó küldöttség összetételéből azonban arra lehet következtetni, hogy a török-angol tárgyalásokon rendkívül fontos kérdések kerülnek megvitátásra. A miniszterelnököt ugyanis elkíséri Londonba a külügyminiszter, a gazdasági miniszter, a külügyminiszterium vezértitkára, valamint *Fevzi Cakmak* tábornagy, a török hadsereg vezérkari főnöke is. Így tehát valószínű, hogy politikai, gazdasági, sőt esetleg katonai tárgyalásokra is sor kerül.

ZÜRICHI ZARLAT. Páris 20.21 és háromnegyed, London 15.53 és egynegyed, Newyork 307 és fél, Milánó 24.15, Amsterdam 208.22 és fél, Berlin 123.45, Prága 12.70, Varsó 57.80, Belgrád 7.00, Bucuresti 2.50.

A népus ismét kéri Abessziniá függetlenségének elismerését. Londonból jelenti a „Reuter” iroda: A Népszövetség főtítkárságához a volt abesszin népus beadványt intézett, amelyben kéri a világ népeitől, hogy ismerjék el Abessziniá függetlenségét. A beadvány szerint Abessziniá kétharmad része még most sincs olasz megszállás alatt s ezen területen az általa kinevezett abesszin kormány működik. A népus hangsúlyozza, hogy békét akar ő is, népe is, de a világ közvéleménye nem hagyhatja, hogy ilyen súlyos igazságtalanság történjen Abessziniában. A Népszövetség főtítkársága átvette a beadványt s az olasz sajtó már is tiltakozik annak napirendre tűzése ellen. Erre azonban előre láthatólag nem is fog sor kerülni, mert a nagyhatalmak máris megállapodtak, hogy az európai béke helyreállítása céljából, a szeptemberi népszövetségi tanácsülés elé olyan javaslatot terjesztenek, melyben Abessziniának a Népszövetségből való kizárását fogadják javasolni.

Lloyd George Párisba készül Berchtesgadenből. Londonból jelenti: Lloyd George volt angol miniszterelnök, aki tudvalevőleg Berchtesgadenben felkereste Hitler, rövidesen Franciaországba látogat, ahol Blum miniszterelnökénél tesz látogatást.

Az osztrák külügyi államtitkár római útja. Bécsből jelenti: Hivatalosan közlik, hogy Schmidt Guido osztrák külügyi államtitkár szeptember 14-ikén Rómába utazik, ahol két napig marad. Ezen idő alatt Ciano gróf külügyminiszternél, Mussolini miniszterelnökénél és a pápánál jelenik meg kihallgatáson.

Megnyílt a nemzetközi béke-kongresszus Brüsszelben. Brüsszelből jelenti: A nemzetközi béke-kongresszus megkezdődött Brüsszelben. A kongresszusra Franciaországot ezer tagú küldöttség, valamint Herriot és Pierre Cot miniszterek képviselik. A román küldöttség hat tagból áll, élén dr. Lupuval. Ez a küldöttség Brüsszelből táviratot intézett Titulescu volt külügyminiszterhez. Ennek a táviratnak szövege a következő: „A nemzetközi béke-kongresszus román küldöttsége, az ön pacifista politikáját értékelve, azt a politikát, amely azonos a román nép politikáival, őszinte üdvözlését küldi.”

Benyújtották Arad-on az első munkakamara jelölő-listát. Az arad-i munkakamara munkaszakszervezeténél benyújtották az első választási jelölő-listát. Ennek élén Garboveanu ismert szakszervezeti vezető, a deva-i munkakamara volt elnöke szerepel. Előreláthatólag néhány napon belül a többi tagozatok jelölő-listáit is benyújtják.

150 utasával és 50 főnyi legénységével elsüllyedt egy amerikai kirándulójajó. Bostonból jelenti: A Romante amerikai kirándulójajó a parttól néhány kilométerre összeütközött egy Newyorkból jövő amerikai gőzessel. A nyílt tengeren az összeütközés rettenetes erejű volt és a kirándulójajó ugyszólván pillanatok alatt elsüllyedt. A Romante hajónak 150 utasa és mintegy ötven főnyi legénysége a tengerben lelte halálát. Az elsüllyedés perciben szikratávíron vészjeleket adott le a gőzös és néhány hajó segítségére is sietett. Ez ideig azonban még nem tudni, hogy a szörnyű hajó katasztrófa következtében, amelynek méretei óriásiak, sikerült-e az elpusztult emberek közül valakit megmenteni.

MA az alantl gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

NIEDERMAYER, Piața Sf. Sava.
HAJÓS, Bulv. Regina Maria 8.
KAIN, Piața Avram Iancu.

Arad-i származású fiatal orvos megrendítő halála. Megrendítő halálhír érkezett Arad-ra: dr. Schiller János, a gyulai kórház orr-, gége- és fül-szakorvosa, Schiller Mátyásnak, a volt Városi Kórház jelenleg súlyos betegen fekvő egykori főpincérének fia, harminc esztendőskorában a budapesti tudószanatóriumban elhunyt. A fiatal orvos kartársai körében nagy tekintélynek örvendett, állandóan képezte magát és szép karrier előtt állott. Nemrégiben tüdőcucsuhurttal a budapesti szanatóriumba került, ahol rövidesen a gyógyulás jelei mutatkoztak rajta, olyannyira, hogy a szanatóriumban operációkat hajtott végre. Néhány nappal ez előtt azonban váratlanul tüdővérzést kapott, ezzel egyidejűleg pedig szívgyengeség lépett fel, amely végzetes lett és a fiatal orvos meghalt. Temetésén az orvosi karon kívül volt betegei is nagy számban képviseltették magukat, édesapja, Schiller Mátyás még nem tud fia elhunytáról, a halálhírt nem közölte vele, mert — súlyos beteg lévén — az újabb izgalom végzetes lehet számára. Ugy iránta, mint a mélyen sujtott család iránt városszerte őszinte részvét nyilvánul meg.

esküvő — hatvan perccel a kivégzés előtt

Newyorkból jelenti: Különös érzésekkel lehetett az oltár elé a napokban Anna Downey, egy 19 éves amerikai leány. Völegényének ugyanis már csak egy óra állt rendelkezésére az életből. A fiatalember ugyanis John Collies volt, akit rablógvilkosság miatt villanyszerék ítélték. A különös házasság egy Newyork melletti fogházban zajlott le. Mint tanu két fogházr szerepelt és az anyakönyvvezetőn és a papon kívül csak az elítélt édesanyja vett részt a szertartáson. Anna Downey kért engedélyt erre az esküvőre, mert anyának érezte magát és már két éve volt Collins jegyese. Mikor a kegyelmi kérvényt elutasították, a leány kérvényt intézett Newyork kormányzóhoz, amelyben kéri, hogy megesküdhesse leendő gyermekének atyjával. A kérést teljesítették, de a hatóságok ragaszkodtak hozzá, hogy a szertartást egy órával a kivégzés előtt szabadon csak megtartani. A 19 éves menyasszony mélyen lefátyolozva jelent meg fekete ruhában, míg a völegény diszruháját vette föl. Az esküvő után egy órával kivégezték.

Magántanulók

bel- és külföldi magánvizsgákra,

vidéki leánykák penzióval, legbiztosabban Prof. a STEINER intézetében (P. Avram I. 9.) készülhetnek elő.

Olcsó árak.

Rend van Portugáliában. Párisból jelenti: Portugáliából még mindig egymásnak ellentmondó hírek érkeznek és az ottani helyzetről nem lehet tiszta képet alkotni. A párisi portugál követség határozottan cáfolja a zavargásokról elterjedt híreket. A „Liberté” szerint komoly rendezésvárossok nem történtek. Annyi tény, hogy a spanyol néparcvonal Moszkva segítségével forradalomba akarta kergetni Portugália népét, de ez nem sikerült.

Elkészült a vádirat Farcașanu asszony gyilkosa ellen. Bécsből jelenti: Leobenből érkezett jelentés szerint elkészült a vádirat Strasser Károly 23 éves magyar diák ellen, akit Farcașanu Maria meggyilkolásával vádolnak. A diák ellen „alattomos rablógvilkosság” a vád és figyét előreláthatólag október második felében tárgyalják le.

Villamosszékbe került az amerikai író gyilkosa. Newyorkból jelenti: Ismeretes az a borzalmas kégyilkosság, amelynek áldozata Nancy Titerton, híres amerikai író. A fiatal, szép asszonyt luxus-lakásának fürdőkádjában megfojtva találták. A rendőrség egy hét leforgása alatt elfogta a gyilkost. Giuseppe Fierenza, olasz származású kártyos-segéd személyében, aki bevallotta, hogy hencsért javítani hívták fel a lakásba s akkor lopódzott a szép, fiatal nő után, amikor az ruhátlanul a fürdőkádba lépett. Először erőszakot követett el az író ellen, majd a következményektől való félelmében, megfojtotta. A bíróság halálra ítélte az olaszt s villamosszékbe kerül rövidesen. A gyilkos ártatlanságát hangoztatta a főtárgyaláson és minden beismerő vallomást visszavont. Most, több, mint egy millió aláírással kegyelmi kérvényt adtak be Roosevelt elnökhöz az olasz érdekében. Az amerikai viszonyokra jellemzően, már most ezer és ezer cikk jelent meg a gyilkos érdekében és úgy néz ki az ügy, hogy a második Hauptmann-üggővé nővi ki magát a kégyilkos kártyos-segéd ügye.

22 ezer szobor Kemal pasának. Konstantinápolyból jelentik: Törökország minden egyes községe határozatot hozott, hogy Kemal Attaturk elnököt szoborban fogja megörökíteni. Ha e határozat kivitelre is kerül, 22 ezer szobor fogja már életében hirdetni Kemal elnök nagyságát. Bár napiainkban éppen nem tartozik a ritkaságok közé, hogy élőkrol neveznek el uccákat, vasuti állomásokat s élő embereknek emelnek szobrokat — ezt a törökországi határozatot mégis csak fecsésválva kell tudomásul vennie minden komoly embernek.

Francia arany menekülése London felé. Londonból jelenti: A legutóbbi négy nap alatt nyolcmillió angol font értékű arany menekült Franciaországból Angliába. A „Financial News” az újabb francia tökemenukület a belpolitikai helyzettel hozza összefüggésbe és azt írja, hogy a mostani francia események az oroszországi Kerezensky-kormány idejére emlékeztetnek. A lap nem tartja valószínűnek, hogy a frank jelenlegi értékszinronalát fenntarthatassák.

Az Országos Sportnapár agilis szerkesztősége már fáradhatatlanul dolgozik azon a nagy-szabású, gazdag tartalmu sportévkönyvről, amely előreláthatólag a karácsonyi könyvpiac szenzácója lesz és amely méltán számíthat minden sportember érdeklődésére. Különösen a hazai sportélet érdekes eseményeiről, a vezető sportemberek értékes munkásságáról közöl színes riportokat a Sportnapár, melynek gazdag illusztrációi külön érdekessége lesz a pompás kiállításu sportévkönyvnek. A Bruckner Lajos szerkesztésében megjelenő Országos Sportnapárt a legkiválóbb sportújságírók írók.

A peches fériek

Két amerikai polgár találkozik. Mindketten emberevő hangulatban vannak.

— Mi bajod? — morog az egyik.

— Bosszúságom volt. És neked?

— Nekem is bosszúságom volt.

— Hogyan?

— Képzeld, a feleségemmel a moziba mentem s egy magános, gyönyörű szőke nő mellé ültem.

A másik sóhajtot:

— Szerencséd volt. Én egy gyönyörű magános, szőke nővel a moziba mentem s a feleségem mellé ültem...

A kritikus életkorban reggelenként 1-1 pohár természetes „Ferenc József” keserüviznek valóban áldásos hatása van! Az orvosok ajánlják.

Arad-i heti piaci árak. A mai arad-i heti piacon a buza ára ismét megszilárdult és 10-20 lejel emelkedett. A heti piaci árak egyébként a következők: Gabonapiac: Buza mázsánként 370-390 lei, tengeri 310-340. árpa 280-300. zab 270-290, ui tengeri 250-270 lei. — Zöldségpiac: Hagyma kg. 2 lei, fokhagyma 8-10, burgonya 2-2.50, csipős zöld paprika 8-10 drb. 1 lei, édes zöld, paprika 5-6 drb. 1 lei, fejes káposzta drb. 3-6, savanyu káposzta kg. 6 lei, borsó literje 30 lei, levesbe való zöldség kötege 1-2 lei, lenecse kg. 8-10, torma drb. 2-5, saláta drb. 1 lei, uborka 10 drb. 30-45 lei, paradicsom kg. 2-3, kék paradicsom drb. 1-2 lei. — Gyümölcsiac: Görögdiinnye kg. 50 bani, cukordinnye drb. 50 bani, csöves tengeri 2 drb. 3 lei, barack kg. 4-18, alma 2-4, körte 6-10, szilva 4-5, dió 12-16, hámozott dió 50-52, szőlő 7-12 lei. — Baromfiac: Kóvér liba nária 280-400 lei, sovány liba 120-150, kóvér kacsa 130-180, sovány kacsa 35-70, tyúk 60-90, csirke 35-60, pulyka 160-240, gyöngytyúk 45-60, galamb 13-18 lei. — Tojás drb. 1.20-1.50 lei. — Élőállatiac: Szarvasmarha kg. 9-11 lei, borjú 19-21, sertés 20-22 lei. — Takarmányiac: Széna mázsánként 110-120 lei, lóhere 140-150, szalma 45-50 lei. — Teltermékek Tehétel literje 3-4 lei, vaj kg. 50-60, telén-turó 8-10, juhturó 22-24 teffel literje 25-30 lei.

A Színházi Élet e heti darabmelléklete: Az „Ur katonái”. Az elmúlt szezon legnagyobb drámai sikerét az „Ur katonái”-t közli e heti számában darabmellékletül a Színházi Élet. A több, mint százszor szinrekerült gyönyörű darab a legszebb olvasmány is. A színházi Élet új számában jelenti be, hogy a jövő héten kezdődik a közlését. „Az amerikai kaland” című leghiresebb amerikai regénynek, 64 oldalas rádióműsor, 32 oldalas gyermeklap, kézimunkaív és szenzációs kottasláger egészíti ki a 280 oldalas Színházi Élet új számát, melynek ára 20 lei. Előfizetési díj negyed-évre 250 lei.

SPORT KÖZLÖNY

A cluj-i Ciurel vezet a nemzeti bajnokság vasárnapi derbijét

— Liga- és kupameccsek országszerte —

A vasárnapi nemzeti bajnoki derbimeccset, amelyet a Gloria és a CAO veretlen csapatai Arad-on bonyolítanak le, a cluj-i Ciurel vezet. A Gloria egyébként a mai tréning után állította össze csapatát a vasárnapi meccsre, amely az alábbi:

Bosnyák—Varjassy, Volentir—Weichelt, Dobra, Lupas—Tudor, Rohan, Fritz, Körösladányi, Mercea.

A nemzeti bajnoki meccseken országszerte kupamérkőzések kerülnek lejátszásra és ezek során az arad-i csapatok közül az Olimpia-PTT, a Juventus és az Astra szerepelnek. A vasárnapi divíziós- és kupaprogramm az alábbi:

A) divízió:

București-ben: Unirea-Tricolor—Juventus, bíró: Tica Iliescu (szombaton).

Venus—AMEFA, bíró: Russu, Cluj.

Timișoara-n: Chinezul-ILSA—Victoria, bíró: Ceaureanu.

Arad-on: Gloria—CAO, bíró: Ciurel.

Oradea-n: Crișana—Ripensia, bíró: Petrescu M.

Cluj-on: Universitatea—CFR, bíró: Macian.

B) divízió:

Nyugati csoport:

Timișoara-n: CAMT—Unirea MV, bíró: Burdan.

Simeria: CFR—Rovine-Grivița, bíró: Oravetz.

Három kerületi bajnoki meccs lesz vasárnap

Az alkerületi bajnokságban vasárnap mindössze három elsőosztályú mérkőzés kerül lebonyolításra. Az alábbiakban adjuk a vasárnapi mérkőzések bíróküldését:

Gloria-pálya: 11.00 órakor: Soimi—CFR—II.—Intelegerea II., bíró: Vățianu dr. 14.00 órakor: Gloria ifj.—SGA ifj., bíró: Vecsernyős. 15.30 órakor: Gloria törpe—CAA törpe, bíró: Fock. 16.30 órakor: Gloria—CAO, bíró: Ciurel, határbírók: Oprea és Marița.

CAA-pálya: 14.30 órakor: USA—Unirea, bíró: Manca, határbírók: Schwarz és Kirschner. 16.30 órakor: Intelegerea—CAA, bíró: Polareczky, határbírók: Schneider és Ujj.

Tricolor-pálya: 14.30 órakor: SGA II.—Tricolor II., bíró: Albota. 16.30 órakor: Sparta—Tricolor, bíró: Pálincás, határbírók: Vagalau és Cristea.

Crișana-pálya: 16.30 órakor: Crișana—Virtutea, bíró: Pfeiffer, határbíró: Ciosescu.

Titanus-pálya: 16.30 órakor: Titanus—Vulturul, bíró: Ardelean, határbíró: Moróc.

AMEFA-pálya: 11.30 órakor: AMEFA II.—Hakoah II., bíró: Bartha.

Szombaton dől el a bucaresti-i Juventus sorsa

București-ből jelentik: A Juventus, amely súlyos belső bajokkal küzd, tegnap este vezetőségi értekezletet tartott, amelyen a klubban lévő két „párt” vezére, Urletianu és Romani találkoztak. Romaninak sikerült Urletianut meggyőznie arról, hogy egy esetleges fúzióknak nincsen értelme és a jelenlegi helyzet szerint a Juventus vagy a régi keretek között működik tovább, néhány régi vezetőségi tag nélkül, vagy pedig az egyesület feloszlik. Nagyon sok függ a szombati Unirea-Tricolor—Juventus mérkőzéstől, amelyet, ha a Juventus megnyerne, úgy aligha oszlatnák fel a klubot. A Juventus sorsa tehát a szombati meccsen dől el.

Carei: Victoria—Vulturii-Textila, bíró: Glüek.

Petroșani: Jiul—Stăruința, bíró: Petrescu J. Tg.-Mureș: Mureș—Phoenix, bíró: Vuia főhadnagy.

Sibiu: Soimii—Crai Iovan, bíró: Mihai Augustin.

Keleti csoport:

București: Maccabbi—Textila MV, bíró: Ionescu Tope.

Cernaui: Jahn—Victoria, bíró: Irimescu.

Brașov: ACFR—Sporting, bíró: Braida.

Braila: Franco Romana—Dragos Veda, bíró: Vartolmeu.

Ploesti: Tricolor CFPV—IAR, bíró: Miculescu.

Galati: DCA—DUIG, bíró: Costel Radulescu.

Kupamérkőzések:

Arad: Olimpia—Politechnica, bíró: Freund II.

Reșița: SSMR—Banatul (Timișoara), bíró: Vățianu T.

Lupeni: Minerul—Progresul (Timișoara), bíró: Petric.

Lonea: CS Lonea—Juventus (Arad), bíró: Kimeruch.

Lugoj: CSML—Electrica, bíró: Ucenic.

T.-Severin: CFR—UDR, bíró: Chisnoiu.

Brad: Mica—Astra (Arad), bíró: Labán.

O Tippetőinkhez. Felhívjuk Középeurópai Kupa tippversenyünk résztvevőit hogy szelvényeiket legkésőbb szombat délután 4 óráig adják le fiók-, vagy főkiosztóhivatalunkban. Az utolsó heti verseny eredményét keddi, a teljes összetett verseny eredményét pedig szerdai számunkban közöljük.

Ujrasorsolták a másodosztályu bajnokságot

București-ből jelentik: A másodosztályu bajnokságot a szövetség újból kisorsolta, miután a Patria visszalépett, a Vulturul és a CAR pedig ligahatározatta bekerültek a bajnokságért küzdő csapatok sorába.

Az új sorsolás tekintetbe vette az eddig lejátszott mérkőzéseket és a további programm a következő:

Szeptember 13.: Titanus—Vulturul, CAR—Slavia, Crișana—Virtutea.

Szeptember 20.: Virtutea—Victoria, Vulturul—CAR, Banatul—Fortuna.

Szeptember 27.: Crișana—Banatul, CAR—Titanus, Vulturul—Fortuna, Slavia—Victoria.

Október 4.: Virtutea—Fortuna, Titanus—Crișana, Victoria—CAR.

Október 11.: Victoria—Titanus, Virtutea—Banatul.

Október 18.: Vulturul—Victoria, Slavia—Crișana, CAR—Virtutea.

Október 25.: Banatul—Vulturul, Titanus—Fortuna.

November 1.: Slavia—Titanus, Vulturul—Virtutea, Victoria—Banatul, CAR—Fortuna.

November 8.: Crișana—Vulturul, Banatul—Slavia.

8. sz.

Középeurópai Kupa tipp-verseny

Sparta—Austria _____

Gloria—CAO _____

Venus—AMEFA _____

Féldő eredmény

Sparta—Austria _____

Név: _____

Pontos cím: _____

Eltékozolta nevelőapja millióit egy bucaresti-i urileány

— Botrány a fővárosi előkelő társaságokban. —

București-ből jelentik: A főváros legelőkelőbb negyedének egyik villája Sapatino Miltiade, nyolcvan éves magánzó tulajdonát képezi, aki még fiatal korában nagy vagyonra tett szert. A milliomosnak azonban nem volt gyermeke és ezért husz év előtt adoptálta Lucaci Anna árvalányt, akit olyan uri nevelésben részesített, mintha a saját gyermeke lett volna. A csinos, szőke leány nemcsak nevelőapjának lett a kedvence, hanem az előkelő társaságokban is megkedvelték. Sapatino Nusa, amint a leányt nevezték, annyira beférkőzött nevelőapja bizalmába, hogy amikor az öreg négy év előtt beteg lett, vagyona kezelésébe is beavatta.

Négy év óta Sapatino Miltiade nem hagyta el az ágyát és ezen idő alatt egyetlen öröme és vigasztalója a szép Nusa volt. Arról persze nem tudott, hogy a leány közben könnyelmű életmódra szokott és erősen udvaroltat magának. A szép Nusa ezalatt egészen átvette a nagy vagyon kezelését és költséges életmódjához egyre több pénzre volt szüksége. Ekkor már a bűnözéstől sem riadt vissza s nevelőapja vagyona jó részét eltékozolta. Az éjszakai dorbézolások miatt azonban nem tudott megfelelő módon őrködni, hogy Sapatino Miltiadet ne keressék fel a rokonai és az egyiknek mégis sikerült bejutni a betegágyhoz. Amikor a betegszoba felé haladt, megdöbbenéssel látta, hogy a többi szoba ugyszólván üres. Az értékes képek és szőnyegek eltűntek, de hiányoztak az antik berendezési tárgyak is. Sapatino így tudta meg, hogy nevelt leánya kifosztotta. Rokonát erre sietve elküldte a bankba, ahol egy millió leies folyószámlája volt és ahol értékpapirait és ék-

szereit is őrizte. A válasz szintén lesújtó volt. Kiderült, hogy a leány hamis iratokkal az egész pénzt felvette, de még az értékpapirokat és ékszereket is kivette a bank páncélszekrényéből.

A rokonság most már értesítette a rendőrséget, amely megállapította, hogy a bank egyik tisztviselőjének segítségével vette át az értékpapirokat és ékszereket. Ugy a leányt, mint a bank-tisztviselőt őrizetbe vették, de a rendőrségre került a fővárosi előkelő társaság egy másik hölgytagja is, aki a leány által ellopott tárgyakat értékesítette.

Félmilliárd lei utépitésre

București-ből jelentik: Minisztertanácsi határozattal nagyszabású új utahálózat építését döntötték el félmilliárd leies értékben. A „Via” társaságot megbízták egy București—Constanța közötti új út építésével. Ez a munkálat 139 millióba kerül. Ennél is nagyobb jelentőségű a Turnu-Severin és Orșova, továbbá Orșova és Mehadia közötti új megépítésére kapott 174 milliós megbíztatás. Ugyanakkor az „Indeco”-társaság kapta a Fekete-tengeri fürdőhelyeket Constanța-val összekötő új út megépítésére a megbíztatást. Ez a munkálat 162 millióba kerül. Az utépitési munkákat a tervek szerint négy év alatt készítik el.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Pop Valer kereskedelemügyi miniszter:

A Kereskedelmi és Iparkamarák nem lehetnek politikai harcok színterei

A miniszter válasza a Sfatul Negustoresc küldöttségének

Pop Valer kereskedelemügyi minisztert Niculescu-Ritz, a Sfatul Negustoresc elnöke vezetésével küldöttség kereste fel, amely feltárta a miniszter előtt mindazokat a nehézségeket, amelyekkel jelenleg a kereskedő-osztálynak meg kell küzdenie.

— A kereskedők helyzete — mondotta beszédében Niculescu-Ritz — jelenleg rendkívül elkeserítő és ezért a kormány sürgős segítségét és támogatását kérjük.

Sokat szenvedünk a pártpolitikának az ország gazdasági életébe való beavatkozása miatt.

Ugy véljük, hogy ez a beavatkozás felmérhetetlen károkat okoz a kereskedelemnek. Nagy hátrányt jelent a külkereskedelmi rendszer bizonytalansága is. Hajórakományoknak megfelelő áru hever a raktárakban, annak ellenére, hogy tulajdonosaik rendelkeznek a szükséges kiviteli engedéllyel, de az exportot nem bonyolíthatják le, mert a Banca Natională megtagadja a bankok garanciájának elfogadását.

Ezután emlékiratot nyújtottak át, amelyben a külkereskedelmi rendszer stabilitását kérték, rávilágítottak arra, hogy a középértékeket rosszul állapították meg, felsorolták a behozatali engedélyek körüli nehézségeket és sürgős orvoslást kértek.

Pop Valer kereskedelemügyi miniszter a küldöttségnek a következőkben válaszolt:

— Köszönöm a velem szemben megnyilvánuló figyelmet és bizalmat és biztosítom önöket, hogy a gazdasági élet érdekeinek szolgálatában teljes támogatással találkozunk. Az igazi kereskedelem nálam mindig megértésre talál majd, de már most ki kell jelentenem, hogy az alkalmi kereskedőket, akiknek az önök érdekeivel semminemű közösségük nincs,

a legkategorikusabban elutasítjuk, mert a gazdasági életnek nincs rájuk szüksége. A realitások és nem az absztrakt formulák

A vendéglősök sérelmei az oradea-i országos vendéglőskongresszus előtt

Az Oradea-n megtartott országos vendéglőskongresszuson Neagu Traian, az oradea-i vendéglős szindikátus elnöke rámutatott azokra a sérelmekre, amelyek béklyóként nehezdednek az ország vendégiparára. Vajda Sándor elnök a vendégiparra nehezdedő különböző terheket sorolta fel, majd pedig így folytatta:

— A hatóságok ezek ellenére is úgy vélik, hogy a kávé- és vendéglősipar ma is virágzik. Ezzel szemben adatokkal igazolom, hogy harmincöt esztendő óta minden élelmiszerkereskedőt, kávé- és vendéglősiparost a hátrásaktól összekoldult pénzekben temetik el.

Izsák Mihály a Kereskedelmi Csarnok Képviselőtársaságában arra kérte a szindikátus országos elnökét, hogy járjon el az illetékes tényezők-nél, hogy: 1. A kiskereskedők üzleti berendezése ötezer lei-ig, valamint az árukészlet összege 10 ezer lei-ig ne lehessen lefoglalható. Precedensként áll erre a kisiparosokra vonatkozó rendelkezés, amely számszámokat 15 ezer lei értékig nem enged lefoglalni. 2. A kereskedőket a tényleges jövedelemnek megfelelően adóztatassák meg. 3. Módosítsák öt évre az eddig három évre szóló patenta fixa-t.

A kongresszus elhatározta, hogy részletes emlékiratban kéri a belügyminisztertől az idegenforgalom fellendítését, valamint mindama végzaturák megszüntetését, amelyek az idegenforgalom rovására lehetnek.

embere vagyok. A gazdasági élet éppen dinamizmusa következtében nem viseli el a kényszerzubbonyt és fejlődési lehetőségei biztosítására van szüksége. Tevékenységem során a praktikus megoldásokat választom majd és igyekszem azokat összhangba hozni az ország magasabb érdekeivel. Nem az a szándékom, hogy rendszerek megdöntője legyek és ezért az orvoslást a jelenlegi keretek között keresem.

Megállapodás jött létre

az illetékek fizetésére vonatkozólag a malmok és a pénzügyminiszter között

A malmoknak egy küldöttsége jelent meg a pénzügyminisztériumban Munteanu, a fogyasztási illetékek igazgatója előtt, akinek ajánlatot tettek a liszt után fizetendő 25 banis kilogrammonkénti illeték behajtására vonatkozóan.

A küldöttség rávilágított arra, hogy az 1935—36-os pénzügyi évben 105 malom működött, míg másik 105 malom üzemben kívül állt. Az üzemben lévő malmok hengereinek száma 164, míg az üzemekivülieknek 45, vagyis összesen 209. Ami pedig a malomköveket illeti, az üzemben lévő malmok köveinek száma 232, míg az üzemekivülieké 204 volt, tehát összesen 436.

A szisztematikus malmok képviselői azt kérték, hogy ők is — miként a többi malmok, — a hengerek folyómétereit és a malomkövek kilogrammjai alapján fizessék az illetéket. A minisztériumban azonban megállapították, hogy az ily módon fizetendő illetékek összege

„OLLA” Preservatív a legmegbízhatóbb óvszer
Többször kitüntetve arany éremmel. Legújabban az 1959701 számú amerikai Patentet nyerte.

— Ami a már folyamatban levő kompenzációs kiviteli, átmeneti megoldást akarok találni, hogy elhárítsunk minden nehézséget kivitellünk normalizálása elől. Ami a kereskedelmi és iparkamarák választásait illeti, hozzanak tudomásomra bármilyen olyan eseményt, ami a törvény rendelkezéseitől való eltérést jelentené. A kereskedelmi és iparkamarák nem lehetnek politikai harcok színterei és mindenekelőtt a szakmai érdekek képviselőivel kell foglalkozniuk.

A küldöttség ezután köszönetet mondott a miniszternek az elhangzott válaszáért.

800 ezer leit tenne ki, míg az elmúlt évben ezen a címen két és félmillió lei folyt be. Végül azonban a következő megállapodásra jutottak:

1. A szisztematikus malmok, valamint a városokban és azok külvárosaikban dolgozó malomkövel működő malmok az idén is összesen két és fél millió lei illetéket fizetnek.

2. Az ellenőrzés módszere nem változik.

3. Azok a malmok, amelyeknek illetéke nem haladja meg az évi tízezer leit, azt egy összegben 1936. szeptember 15-én fizetik be, míg azok a malmok, amelyek illetéke a tízezer leit meghaladja, azt két részletben egyenlíthetik ki, még pedig szeptember 15-én és 1937. január elsején.

4. Abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy ezek a malmok husz százalékkal több lisztet hoznak forgalomba, annál a mennyiségnél, mint amennyit ez a globális illeték képvisel, a husz százalékon felüli mennyiségért kifizetendő a 25 banis kilogrammonkénti illeték.

Az angol devizakereskedelem szorosabb központosítását készítik elő. Nincs szó állami rendszabályról, sem devizaellenőrzésről, csak egy olyan technikai szervezetről, mely lehetővé teszi az érdekelteknek a devizaüzletek egységes lebonyolítását.

Törvényjavaslat készül

a szabadfoglalkozásnak megadóztatásáról

Feltűnést keltő tervezetét dolgozták ki a pénzügyminisztériumban a szabadfoglalkozásuk jövőbeni megadóztatásával kapcsolatosan. A pénzügyminisztériumnak ugyanis az az álláspontja, hogy még ma is nagyon sok olyan polgár van, aki nem tesz megfelelő módon eleget az állammal szembeni kötelezettségének és ezek közé tartoznak elsősorban a szabadfoglalkozásuk. A minisztérium álláspontja szerint sok szabadfoglalkozást olyan évi jövedelem után adóztatnak meg, amely egy havi jövedelmének is alatta van.

Ezért a minisztérium azt tervezi, hogy a jövőben a szabadfoglalkozásuk adójának kivételével szakmai szervezetek, illetve az ügyvédi és orvos kamarák után történjen és illy módon gyakorlati szempontból hatékonyabb ellenőrzést a szabad foglalkozásuk jövedelmére.

A minisztérium álláspontja szerint a részvénytársaságok is tényleges jövedelmükön aluli adót fizetnek és ezért az a szándéka, hogy a jelenlegi egy százalékos minimális adót felemelje, még pedig olyképen, hogy a minimális adó annál nagyobb lesz, minél kisebb a részvénytársaság alaptőkéje.

Míndezekre az intézkedésekre vonatkozóan törvényjavaslatot készítenek, amely október hó elejére már konkrét formában a minisztertanács elé kerül és, amelyet már a parlament legközelebbi ülészakán — az új költségvetés munkálataira való tekintettel — megszavaztatnak.

Kétszáz vagon bor Csehszlovákiának

Prágai jelentés szerint a román—cseh kereskedelmi kamara 200 vagon különleges román bor bevitelére kért engedélyt a csehszlovák kormánytól. A kamara beadványában azt kéri, hogy a 250 korona vám helyett hektóliterenként csak 100 koronát fizessenek és ezenkívül vasuti fuvardíjkedvezményben is részesüljenek. A prágai illetékes körök most foglalkoznak a román—cseh iparkamara kérésével és a döntést még a szünet előtt meghozzák ebben az ügyben.

A közzgazdaság hírei

Az ország favállalatainak egy küldöttsége utazott ma Budapestre, hogy a csehszlovák és osztrák faipar képviselőivel megbeszéli a fűrészáru árát a magyar piacon. A küldöttség tagjai a következők: Kemény György vezérigazgató (Lomási), Oanea (Regna), Marinescu és Starba (CAPS), Tilea (Forestirea Romana), Vermes (Foresta) és Speter (Carpatina).

Budapesti jelentés szerint a Magyar Nemzeti Bankban értekezletet tartottak a szeptember 3-ikán létrejött román—magyar árucserre és fizetési pót-megállapodás tárgyában. Az értekezleten a román—magyar árucserreforgalom lebonyolításában résztvevő hat budapesti pénzintézet megbízottain kívül a Magyar Külkereskedelmi Hivatal képviselői is résztvettek.

A francia kincstár 40 millió fontos kölcsönnek meghosszabbításáról fog tárgyalni a legközelebbi napokban a francia és angol jegybank két kormányzója. A kölcsön novemberben járna le és azt egy angol bankcsoport nyújtotta annakidején a francia kincstárnak.

UJ KÖNYVEK

A magyar helyesírás kézikönyve és szótára. A Magyar Tudományos Akadémia helyesírási szabályai alapján szerkesztette dr. Balassa József, a „Magyar Nyelvőr” szerkesztője. Tartalma három részre oszlik. I. Bevezető része röviden és világosan összefoglalja a magyar helyesírás szabályait. II. Főrésze, a munka gerince, a magyar helyesírási szótár. Több mint 25.000 szót tartalmaz, tehát kétes esetben biztos felvilágosítást nyújt. III. Része mint függelék a gyakran használt idegen nyelvű szólások és idézetek gyűjteményét tartalmazza. A kitűnő mű 226 lap, egész vászonkötésben, 99 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a nyelvkönyvek és szótárak jegyzékét.

Falk Géza: Liszt-Breviárium. Liszt Ferenc születésének 125-ik és elhalálzásának 50-ik évfordulóját jelenti az 1936-ik esztendő. A Rózsavölgyi-cég azzal ünnepli meg a magyar zenetörténet kettős jelentőségű jubileumi évét, hogy kiadja a Liszt-Breviárium című könyvet, melynek tartalmát egy mondatban úgy jellemezhetjük, hogy „ebben a könyvben mindaz benne van, amit Liszt Ferencről mindenkinek tudnia kell”. Megírás módja minden nagyképűségtől mentes, élvezetes olvasmány, nem regényes életrajz, hanem egy regényes élet története. Nagy értéke a Liszt-Breviáriumnak Liszt Ferenc magyar nyelven először megjelent végrendelete, amelynek külön érdekessége, hogy temetésénél szerzeményeiből magyar motívumú zenét kíván. Falk Géza: Liszt-Breviárium rendkívül lebilincselő módon meséli el Liszt Ferenc szerelmeinek történetét, ismerteti a Liszt-Wagner-barátságot, amelynek termékenyítő hatásaként annyi remekművel gazdagodott a zeneirodalom. A leíró, illetve elbeszélő részen kívül a második részben Liszt zongoraművészi, zene-pedagógiai és zeneszerzői munkásságát ismerteti a szerző és ehhez csatolja Liszt kimagasló műveinek egyenkinti ismertetését és egy jól összeállított Liszt-bibliográfiát is. A pompás kötet illusztrációkkal jelent meg. 280 lap, ára 112 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Rózsavölgyi-újdonságok teljes jegyzékét.

Illyés Gyula: „A puszták népe”. Illyés Gyulának, a mai irónemzedék egyik legizmosabb és legeredetibb tehetségének Oroszországról szóló remekműve után, a magyar könyvnap tüneményes szenzációja volt Illyés Gyula, „A puszták népe” című mű, amelyhez hasonló a magyar irodalomban még nem jelent meg. Az író maga ezt írja a könyvről: „A puszták népének soráról szól ez a könyvem. Munkaközben jöttem rá merészségemre, a feladat óriási voltára. Valóban nagyobb dologra vállalkoztam, rejtelmesebb bozótokon és ingoványokon kellett áthaladnom, mintha egy közép-afrikai országba indulok. Nem regényt akartam írni, vagy regényes életrajzot, nem társadalmi rajzot, vagy száraz helyzet-ismertetést. Irodalmi, azaz olvasható formában, de mégis pontos adatokkal és az irodalomnál valamivel határozottabb céllal magát az életet szerettem volna ábrázolni, csak úgy közvetlenül, hogy az olvasó figyelni tudjon, ne az íróra, hanem a tárgyra. Hogy ez műfajnak milyenek sikerült, nem tudom, nem is ezt tartottam lényegesnek. A puszták népéről írok: azok szerelméről, vallásáról, fegyelméről, illetve fegyelmzéséről s itt-ott, a mondandó illusztrálásaként, saját életemről, melynek egy szakasza a nép körében telt el. Távoli földrészek világról elég pontos képünk van; arról, hogy Budapesttől ötven-hatvan kilométerre hogyan folyik az élet, alig tudunk valamit. Ez vezetett arra, hogy megpróbáljam feltárni annak a rétegnek az életét, melyet legjobban ismerek, de amelyről se politikában, se irodalomban eddig nem esett szó”. Illyés Gyula: „A puszták népe” a Nyugat kiadásában, kitűnő kiállításban, kb. 300 lapon, kartonálva 125 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Nyugat-kiadványok teljes jegyzékét.

Zemplényi Klára: „A jazz előtt”. Azzal a korról szemben, mely a jazz-zenét fogadta szimbólumává és problémáit a tánclokálok eseményeire szűkítette, a háborús ifjúság a fegyverek árnyékában élte a maga súlyos, világszemléleti vajadásokba kényszerült életét. A szenvedély, a keresés, a forrongás adja meg a jazz előtti kor jellegét. E hullámzó korszak teljes, átfogó rajza Zemplényi Klára regénye, melynek keretében egy viharos, forró szerelmi történet áll. Egy, a férfi szel-lemszintjére eljutott, de nőességét teljesen megőrző

Hirdessen az Aradi Közlönyben

asszonyalak a regény főhőse, aki a jazz gőzéből kitermelődött görli-típussal szemben a test varázsát a szellemiség székszepepillével egyesíti magában. Zemplényi Klára: „A jazz előtt” című regénye a magyar könyvnapon keltett méltó feltűnést. Viktória-kiadásban, lapon kartonálva 110 lei, minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Viktória-kiadványok teljes jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel

NYILTER.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó férjem,

HALMOS IOSIF

városi főpénztáros

temetésén résztvettek, sirjára koszorút, csokrot tettek, részvétlátogatásukkal, valamint vigasztaló soraikkal nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

4222

A gyászoló:

HALMOS-család.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán 20 lei. :: szó 2 lei. ::

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel

Az apróhirdetéseket előre fizetendők.

az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151.

Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

M. D. M.: Végre, köszönöm. Vigyázz magadra és szeress édes, imád. öf. 4225

Fehér Kereszt tánciskolában minden vasárnap délután és este. csütörtökön este tánc. Kolonra beiratkozások ezen estéken. 4198

„AMARILLY” Szombaton hatkor város-híza előtt Közlönnyel kezében várom. Kérlekkel „Schapper.” 4-17

„Tűzmadárnak” levele van, sürgősen vagyó at a fiókiadóban. 4235

ALKALMAZÁS

MINDENES leány azonnaira keresek. Bul. Carol 36., földszint balra. 4224

Mosást, vasalást, takarítást házaknál jutányosan vállalom. Cim. a kiadóban. 4230

Szobrász és betűvésznők tanulónak felvétetik 4 középiskolát végzett iu fizetéssel. Rózsa Testvérek szirkóráktár. 4237

LAKÁS

Egyszobás, fürdő- és előszobás garcon lakás P. Imp. Traianu 2. számú ul házon azonnaira kiadó. 4223

KERESEK november elsőjére kétszobás, fürdőszobás lakást. Lisztútel, Bul. Reg Maria 9. 4229

ELLÁTÁS

EGY-KET diákfiut vagy leányt teljes ellátással, gondos felügyelet mellett felvették, Piața Avram Iancu 7. II. em. 4236

ÖZLETEK

Jómeneteli iparvállalat 30-40.000 leieli rendelkező ársz. kérés. Cimeket „Megé. hetés” je igére a kiadóba 4238

VÉTEL ÉS ELADÁS

Boroshordókat jó állapotban, megvele. re keresek Cimeket a kiadóba kérek. 2348

Haláleset, elhunyt, költőzködésből kitolyolag veszek készpénzért óska butorokat, ruhaneműket, rostműveket, könyveket, szőnyeget, ágyneműt, matracokat, hangszereket, matu a ura-pap r, csekavasat, padlástólmit stb. Vidékre is megyek. Cimeket a kiadóba, vagy lakásomra, Str. Theodor Ciontea 10. 4219

GHIOROCON boroshordókat kölcsönbe keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 2849

VESZEK egy használt iskolai pel erint. Str. Bratianu 16., hátul az I. ső emeleten jobbra. 4231

EGY UJ frano a díofa-háló eladó. Cim Str. I. Calvin 18-20. 4233

Modern ebédlő olcsón eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÖLÖNFÉLEK

Nyilvános árverésen eladatik ma, szombaton d u 4 órakor egy textilüzlet berendezés

Bulev. Reg. Ferdinand 2. a. házban. Az üzlet helyiség kiadó és a berendezés ugyanott bármikor megtekinthető. 4171

Rádióműsor

— Romániai időszámitás. —

SZOMBAT, SZEPTEMBER 12.

Bucuresti, 6.30: Ritmikus torna, rádióhírek, reggeli hangverseny, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.30: Időjelzés, vizállásjelentés, tőzsde, kulturális hírek, sport. 13.40: Déli hangverseny. 14.15: Hírek. 14.30: Főnyűzene gramofonlemezek. 14.50: Sportjelentés. 15.00: Utolsó hírek. 19.00: Időjelzés 19.03: Sportjelentés. 19.08: Fuvószenekar. 20.10: Rádiózenekar. 20.30: A négy Strauss: Johann, Josef, Oskar és Richard (Gramofonlemezek) 21.05: Időszéri kérdések. 21.10: Barbu Păraianu tábornok közlekedési előadása. 21.25: A rádió szalonzenekarának esti hangversenye. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Zene közvetítése. 23.45: Hírek a külföldi számára 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek 8.20: Étrend 11: Hírek. 11.20: Békeffi Antal elbeszéléseiből. (Feloalvás) 11.45: Feloalvás. 13: Déli harangszó. 13.05: Magyar dalok cigányzenekarral. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: A rádió szalonzenekara 15.40: Hírek, érend. 17.15: Magyar női diszruhák régen. 17.45 Pontos időjelzés, hírek. 18: Faragó György zongorázik. 18.45 Mit üzen a rádió? 19.20: A Rádióélet filmzene felismerési rejtvenye. 20.10 Képzelt helyszíni közvetítés a millenárius kiállítás megnyitására 21: Az osztrák rádióadóállomás műsora. Rádiógyűlések. 22.40: Hírek, sporteredmények. 23.05: Cigányzene. 0.10: Jazzzene 1.05: Hírek

Budapest II. 18.15-18.40: Műszaki előadás. 19.30-20: Mezőgazdasági félóra. 20.10-20.50: Albert Ferenc hegedül zongorakísérettel. 21-22: Hanglemezek 22.05-22.20: Hírek.

Bécs. 8.25-9: Filmlemezek 13: Könyvnyű szimfonikus lemezek 15: Lehmann soprán lemezel. 16.40: Mandolin zenekar. 20.10: Fuvós művek. 23.30: Oratórium- és operáriák. 0.15-2: Szórakoztató lemezek.

Belgrád. 7-8: Reggeli műsor. 13: Rádiózenekar. 14.15: Lemezek. 16.20: Lemezek 18.50: Népdalok. 19.20: Szlatin Illés zongorázik. 20.50: Lemezek. 23.20: Rádiózenekar. 0-0.30: Táncclemezek.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 13.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhírek, reggeli hangverseny, gramofonlemezek, háztartási és gyógyászati tanácsok. 12: Harangszó. 12.05: Szentbeszéd. 12.20: Vallásos zene. Karénekek 12.40: Időjelzés vizállás, emlékeztető naptár. 12.45: A Marcu-zenekar hangversenye. Közben kulturális hírek, sport. 13.40: Hangverseny. 15: A falu órája. 18: Sibiceanu-zenekar. 20.35: Hangjáték. 22.50: Rádiózenekar. Costinescu énekesnővel. Benatzky: Fehér ló, egyveleg. Mozart: Figaro, apródária. Bizet: Carmen ária. Rust: Három tavaszi nap. Gounod: Faust. Margit áriája. Lindemann: Orosz tánc és dalegyveleg. 23.55: Hírek.

Budapest I. 10.30: Hírek 11-11.55: Református istentisztelet. 12-13.15: Róm. kat. istentisztelet 13.20: Pontos időjelzés 13.30: Nagy Izabella magyar nótákat énekel. 14.45: Rádiókrónika. 15: Híres kettősök és hegedűszólók. 16: Földművelésügyi rádió-előadás. 16.50: Jazz-zenekar. 17.30: A Tisza a költészetben és a valóságban. 18: Goda Gizella és Lauriszin Lajos énekel, zongorakísérettel. 19: Elbeszélések. 19.30: A rádió szalonzenekara. 20.40: Közvetítés a Nemzeti Színházból. „Harangvirág” Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Andai Ernő. Az I. felvonás után kb.: 21.25: Hírek. A II. felvonás után, kb.: 22.45: Hírek. Az előadás után, kb.: 23.40: Hírek sporteredmények. 24: Cigányzenekar. 1.05: Hírek.

Budapest II. 16-16.45: A Könyvkötő Munkások Szakszerveletének vegyeskara. 17.30-17.50-ig: Jazz-zenekar. 19.35-20.05-ig: „Régi angol királykoronázások”. 20.45-22.15-ig: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 22.20-22.40-ig: Hírek. 22.45-23.35-ig: Hanglemezek.

Bécs. 11: Lemezek. 15.20: Strauss János és József műveiből. 18.50: Rádiózenekar. 23.20: Fatsy Kálmán tengeri dal- és ária-estje. 0.15-2: Táncczene. Belgrád. 7-8.30: Reggeli műsor. 12: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 19.20: Rádiózenekar 22.20: Vendéglői zene. 22.50: Táncclemezek.

Deutschlandsender. 10.45: Könnyű zene. 14: Könnyű zene. 15: Szórakoztató zene. 17: Hangverseny. 19: Opera, operett- és táncclemezek. 23.20: Haydn: Pacsirta-négyes. 24: Táncczenekar.